

Jihočeská Univerzita v Českých Budějovicích - Zdravotně sociální fakulta

Studijní program: Biofyzika

Studijní obor: Krizová radiobiologie a toxikologie

**Občanská sdružení využitelná k řešení mimořádných událostí
a krizových situací**

Diplomová práce

Autor: Bc. Naďa Konvalinková

Vedoucí práce: Ing. Jan Horák

Datum odevzdání práce: 28.5.2007

Community association usable for resolution of emergency events and crisis situations

The theme of my graduation thesis is „Community association usable for resolution of emergency events and crisis situations“ and I have chosen that because of its important. I almost was not able to imagine how spread theme this is. I have known some Community associations in the Czech Republic but I have never known more information about its work expect they work to help people in emergency events and crisis situations. That's all.

Nowadays we all meet strange situations and risks almost every day. It can be caused by human factor (wildfire, outflow chemicals) or by nature's effects (earthquake, strong storm, flood) and we all are unprotected. And we also don't know when human factor or nature's effects attack again. In these situations we have some State Services which constitute Crisis management and Integration Rescue System to analyse, solve and to help people in these situations.

Next help for people affected by emergency events and crisis situations are Community associations usable for their resolutions. And this is the most important point my work is all about. All af these associations are made to help people. That is the main reason to rise it.

My work in my graduation thesis is to analyse out present-day situation and methods of registered procedures. I wanted to discover people's awareness and knowledges about these associations and finally to evaluate time behaviour of the real situation with model simulations.

Prohlášení:

Prohlašuji, že jsem diplomovou práci na téma „Občanská sdružení využitelná k řešení mimořádných událostí a krizových situací“ vypracovala samostatně pouze s použitím pramenů a literatury uvedených v seznamu citované literatury.

Prohlašuji, že v souladu s § 47b zákona č. 111/1998 Sb., v platném znění, souhlasím se zveřejněním své diplomové práce v nezkrácené podobě archivované Zdravotně sociální fakultou elektronickou cestou ve veřejně přístupné části databáze STAG provozované Jihočeskou univerzitou v Českých Budějovicích na jejích internetových stránkách.

14.5.2007

.....

Poděkování:

Děkuji mému vedoucímu práce, panu Ing. Janu Horákovi, za cenné rady, podněty a připomínky, kterými mi velmi pomohl při zpracování mé diplomové práce. Dále mu děkuji za jeho ochotu, vstřícnost a čas, který mi po celou dobu zpracování této práce věnoval.

Obsah:

Úvod.....	7
1. Současný stav	8
1.1 Současná situace v ČR	8
1.2 Krizová legislativa ČR	10
1.3 Krizové štáby	20
1.3.1 Ústřední krizový štáb	20
1.3.2 Krizové štáby Ústředních správních orgánů	25
1.3.3 Krajský krizový štáb	25
1.3.4 Krizový štáb určené obce	27
2. Cíl práce a hypotézy.....	29
3. Metodika	30
3.1 Sociologický průzkum – dotazník.....	30
3.2 Stručný přehled občanských sdružení, vhodných k oslovení o pomoc při řešení mimořádných událostí a krizových situací.....	32
3.2.1 ADRA - Občanské sdružení.....	32
3.2.2 Člověk v tísni	36
3.2.3 Český červený kříž.....	39
3.2.4 Hand for help.....	47
3.2.5 Help in danger	49
3.2.6 Dětské krizové centrum, o.s.	52
3.2.7 Krizové centrum RIAPS	55
3.2.8 Charita Česká republika	57
3.3 Typové plány.....	64
3.3.1 Obecné informace o typových plánech.....	64
3.3.2 Využitelnost občanských sdružení k vybraným druhům typových plánů	68
4. Výsledky	93
4.1 Výsledky sociologického průzkumu	93
5. Diskuse.....	107
5.1 Diskuse nad hypotézou o neznalosti a neinformovanosti občanů o občanských sdruženích	107
5.2 Diskuse nad typologickými plány	108

6. Závěr	109
7. Seznam použité literatury.....	109
8. Klíčová slova.....	110

Seznam tabulek:

Tab.I. Celkový počet a přehled jednotlivých kategorií dotazovaných	94
Tab.II. Počty respondentů, kteří neznají žádnou instituci či úřad.....	96
Tab.III. Počty dotazovaných, kteří neznali žádné občanské sdružení či neziskovou organizaci	97
Tab.IV. Počty dotazovaných osob, kteří neznají účel občanských sdružení.....	98
Tab.V. Počty a kategorie a odpovědi respondentů na otázku č. 8, kteří zvolili variantu d) – jiná pomoc	101
Tab.VI. Přehled respondentů s kladnou odpovědí na otázku č. 9 v jednotlivých kategoriích.....	105
Tab.VII. Přehled respondentů se zápornou odpovědí na otázku č. 9 v jednotlivých kategoriích.....	106

Úvod

Téma „Občanská sdružení využitelná k řešení mimořádných událostí a krizových situací“ jsem si pro svou diplomovou práci vybrala proto, že jsem si ve skutečnosti téměř nedokázala představit, co vše se pod tímto tématem skrývá a o jak rozsáhlé a důležité téma se ve skutečnosti jedná. Tušila jsem, že existují spousty občanských sdružení, která se zabývají různými druhy činností, ale nějak ty informace po celou dobu pouze jakoby proplouvaly kolem mě, aniž bych si jejich důležitost a využitelnost náležitě uvědomovala. Prostě jsem je nevnímala, možná také z důvodu, že jsem je nikdy ve svém dosavadním životě nepotřebovala a maximálně o nich slyšela v televizních novinách, právě v souvislosti s mimořádnou událostí či nějakou rychle vzniklou krizovou situací. I tak zdůrazňuji, že člověk, kterého se tato mimořádná událost či krizová situace přímo nedotýká a většinou o ní slyší právě „jenom“ z nějakého zpravodajství, lituje postižené občany těmito událostmi, přemýšlí, jak a čím by jim mohl pomoci v danou chvíli, lituje jich, ale rozhodně ho nenapadne přemýšlet o tom, jak se do této pomoci zapojují a důležitou roli hrají občanská sdružení. Jak vůbec v praxi v těchto situacích pracují a vlastně lidem svou existencí pomáhají.

V okamžiku, kdy jsem si přečetla katedrou vypsána témata diplomových prací, mě toto na první pohled zaujalo a rozhodla jsem se proto dozvědět se a vypátrat více. Nejen o samotných občanských sdruženích, ale o jejich činnostech a aktivitách, způsobu práce, jejím provedení atd.

Snažila jsem se do této práce shrnout a vložit maximum mnou získaných informací, aby si čtenáři mohli udělat obrázek o různých občanských sdruženích, která mimo jiné patří do ostatních složek Integrovaného záchranného systému a která fungují v České republice a jsou k dispozici právě při mimořádných událostech a krizových situacích.

1. Současný stav

1.1 Současná situace v ČR

V současné době se velmi zblízka setkáváme stále častěji s různými druhy ohrožení obyvatelstva mimořádnými událostmi a krizovými situacemi, ať už ze strany přírody (záplavy, zemětřesení) či lidského faktoru (únik nebezpečné chemické látky, požár apod.). Přestože se snažíme podobným situacím předcházet, nemůžeme s jistotou vyloučit, že tyto situace znovu nenastanou. V daném případě by měly být na tuto situaci připraveny státní složky, které představují krizový management (KM), Integrovaný záchranný systém (IZS) - Zdravotnická záchranná služba (ZZS), Hasičský záchranný sbor (HZS) a Policie ČR (PČR). Dále se touto problematikou zabývá veřejná správa a jiné právnické a podnikající fyzické subjekty. Samozřejmě je důležité nebýt bezohledný a vždy se k této situaci postavit čelem, neboť každý z nás může pomoci nejen jako jednotlivec, ale také v rámci některých občanských sdružení, která se dají v těchto krizových okamžicích využít.

V České republice existuje nepřehledné množství občanských sdružení a podobných organizací, která jsou určena pro pomoc lidem k řešení mimořádných událostí a krizových situací. Je ovšem rozdíl mezi těmito sdruženími a to z důvodu jejich zaměření. Společné mají to, že jsou sdružení založena za účelem pomoci lidem. Některá jsou zaměřena na pomoc lidem v krizových situacích, jiná na pomoc alkoholikům, toxikomanům, seniorům, cizincům, dětem apod. Pro každého z nás znamená slovo krize něco jiného. Člověk je velmi individuální tvor schopný se přizpůsobit i těžším okamžikům v našem životě, otázkou však zůstává, kdy člověk situaci zvládne ještě vlastními silami sám a kdy už jsou jeho možnosti vyčerpané, tudíž je nucen a pravděpodobně sám vyhledá pomoc či alespoň radu právě v těchto sdruženích.

Nevládní nezisková organizace

Nevládní nezisková organizace nebo nestátní nezisková organizace (někdy

označovaná podle anglické zkratky jako *NGO*) je organizace zabývající se obecně prospěšnou činností, avšak nezřizovaná státem a na státu nezávislá.

Nevládní neziskové organizace (NNO) v České Republice jsou:

- občanské sdružení podle zákona č. 83/1990 Sb.,
- obecně prospěšná společnost podle zákona č. 248/1995 Sb.,
- církevní právnická osoba podle zákona č. 3/2002 Sb.

Nevládní organizace často kritizují nedostatky a pochybení státu či jeho zákonodárné a výkonné moci, ovšem z principu nezávislosti neusilují o politické funkce.

V ČR jsou to nejčastěji ekologické organizace (například Greenpeace, Hnutí Duha, Děti Země), lidskoprávní organizace (například česká pobočka Amnesty International, Liga lidských práv) a také organizace starající se o potřebné, mentálně postižené atd.

Taktéž se v tomto smyslu často zkráceně používají výrazy nezisková organizace (organizace nevytvářející zisk, ovšem mohou být zřizovány i státem) a nebo nevládní organizace.

Spolek je, po obci, jednou z nejstarších forem organizace veřejného života. Jedná se o sdružení lidí se společným zájmem a zpravidla bez cíle zisku (na rozdíl od firmy).

Právně znamená spolek – zákonem č. 83/1990 Sb. nazývaný občanské sdružení, do doby, než bude přijata nová úprava spolkového práva – nevýdělečnou (nekomerční, „neziskovou“) právnickou osobu. [8]

Druhy nevládních neziskových organizací

Občanské sdružení (o. s.). Tato právní forma je pojmenována neologismem, vžitý je pojem spolek. Občanská sdružení se ustavují podle zákona č. 83/1990 Sb.

Obecně prospěšná společnost (o. p. s.), správně veřejný ústav. Tato právní forma je pojmenována nesprávně, neboť se nejedná o korporaci – nemá žádné členy. Obecně prospěšné společnosti se ustavují podle zákona č. 248/1995 Sb.

Nadace nebo nadační fond. Ustavují se podle zákona č. 227/1997 Sb.

Příkladem jsou zájmová sdružení, kluby, sociální partneři (odborné organizace zaměstnavatelů) a náboženské společnosti (církve). Základním dokumentem, jímž se činnost spolku řídí, jsou stanovy. Orgánem spolku je *valná hromada, představenstvo* v čele s *předsedou* a *dozorčí rada*.

Spolky v Česku registruje /eviduje ministerstvo vnitra, náboženské společnosti ministerstvo kultury. [8]

1.2 Krizová legislativa ČR

Do krizové legislativy České republiky řadíme tyto zákonné normy:

- ústavní zákon č. 1/1993 Sb., Ústava ČR,
- ústavní zákon č. 110/1998 Sb., o bezpečnosti ČR,
- zákon č. 222/1999 Sb., o zajišťování obrany ČR,
- zákon č. 239/2000 Sb., o integrovaném záchranném systému a o změně některých zákonů, ve znění zákona č. 320/2002 Sb.,
- zákon č. 240/2000 Sb., o krizovém řízení a o změně některých zákonů (krizový zákon), ve znění zákona č. 320/2002 Sb.,
- zákon č. 241/2000 Sb., o hospodářských opatřeních pro krizové stavy a o změně některých souvisejících zákonů, ve znění zákona č. 320/2002 Sb.,

nařízení vlády č. 462/2000 Sb., k provedení krizového zákona. [1, 16]

Základní pojmy v krizové legislativě

Mimořádná událost - Škodlivé působení sil a jevů vyvolaných činností člověka, přírodními vlivy, a také havárie, které ohrožují život, zdraví, majetek nebo životní prostředí a vyžadují provedení záchranných a likvidačních prací.

Mimořádná situace - Situace vzniklá v určitém prostředí v důsledku hrozby vzniku

nebo důsledku působení mimořádné události, která je řešena obvyklým způsobem složkami IZS, bezpečnostního systému a příslušnými orgány za použití jejich běžných oprávnění, postupů a na úrovni běžné spolupráce bez vyhlášení krizových stavů.

Krizová situace - Mimořádná událost, v jejímž důsledku se vyhláší krizový stav (stav nebezpečí, nouzový stav, stav ohrožení státu nebo válečný stav). Jsou při ní ohroženy důležité hodnoty, zájmy či statky státu a jeho občanů a hrozící nebezpečí nelze odvrátit a způsobené škody odstranit běžnou činností orgánů veřejné moci, ozbrojených sil a ozbrojených sborů, záchranných sborů, havarijních a jiných služeb a právnických a fyzických osob.

Krizové stavy:

- stav nebezpečí,
- nouzový stav,
- stav ohrožení státu,
- válečný stav.

Stav nebezpečí - Stav nebezpečí se jako bezodkladné opatření může vyhlásit, jsou-li v případě živelní pohromy, ekologické nebo průmyslové havárie, nehody nebo jiného nebezpečí ohroženy životy, zdraví, majetek, životní prostředí, pokud nedosahuje intenzita značného rozsahu, a není možné odvrátit ohrožení běžnou činností správních úřadů a složek IZS. Může být vyhlášen hejtmánem kraje (primátorem hl. m. Prahy) na dobu nejvýše 30 dní. Tuto dobu může hejtmán prodloužit jen se souhlasem vlády.

Nouzový stav - Stav vyhlášený vládou ČR, popř. předsedou vlády ČR v případě živelních pohrom, ekologických nebo průmyslových havárií, nehod nebo jiného nebezpečí, které ve značném rozsahu ohrožují životy, zdraví nebo majetkové hodnoty anebo vnitřní pořádek a bezpečnost.

Stav ohrožení státu - Stav ohrožení státu může na návrh vlády vyhlásit parlament, je-li bezprostředně ohrožena svrchovanost státu nebo územní celistvost státu anebo jeho demokratické základy. K přijetí usnesení o vyhlášení stavu ohrožení je potřeba nadpoloviční většiny všech poslanců a souhlasu nadpoloviční většiny všech senátorů.

Válečný stav - Stav vzniklý mezi nepřátelými stranami (státy nebo jinými subjekty mezinárodního práva) vypuknutím ozbrojeného konfliktu, a to bez ohledu na to zda byla

vypovězena válka. Ústava ČR jej definuje jako situaci, kdy je ČR napadena, nebo je-li třeba plnit mezinárodní smluvní závazky o společné obraně proti napadení. Válečný stav vyhláší parlament České republiky.

Záchranné práce - činnost k odvrácení nebo omezení bezprostředního působení rizik vzniklých mimořádnou událostí, zejména ve vztahu k ohrožení života, zdraví, majetku nebo životního prostředí, a vedoucí k přerušení jejich příčin.

Likvidační práce - činnost k odstranění následků způsobených mimořádnou událostí.

IZS – Integrovaný záchranný systém, rozumíme tím koordinovaný postup jeho složek při přípravě na mimořádné události a při provádění záchranných a likvidačních prací. Základními složkami IZS jsou Hasičský záchranný sbor České republiky, jednotky požární ochrany zařazené do plošného pokrytí kraje jednotkami požární ochrany, zdravotnická záchranná služba a Policie České republiky. Ostatními složkami Integrovaného záchranného systému jsou vyčleněné síly a prostředky ozbrojených sil, ostatní ozbrojené bezpečnostní sbory, ostatní záchranné sbory, orgány ochrany veřejného zdraví, havarijní, pohotovostní, odborné a jiné služby, zařízení civilní ochrany, neziskové organizace a sdružení občanů, která lze využít k záchranným a likvidačním pracím. Ostatní složky integrovaného záchranného systému poskytují při záchranných a likvidačních pracích plánovanou pomoc na vyžádání. V době krizových stavů se stávají ostatními složkami integrovaného záchranného systému také odborná zdravotnická zařízení na úrovni fakultních nemocnic pro poskytování specializované péče obyvatelstvu. Základní složky Integrovaného záchranného systému zajišťují nepřetržitou pohotovost pro příjem ohlášení vzniku mimořádné události, její vyhodnocení a neodkladný zásah v místě mimořádné události. Za tímto účelem rozmísťují své síly a prostředky po celém území České republiky. [8]

Metody a nástroje řešení mimořádných událostí

Nutnost systému zvládnutí MU a KS – nárůst hrozeb a četnosti MU v současnosti:

- přírodní pohromy (počasí, tektonika, nemoci, ...),

- průmyslová činnost člověka,
- závislost na médiích,
- sociálně patologické jevy (terorismus, nesnášenlivost ...),
- sociálně politické problémy (narušení sociálních vztahů, separatismus...),
- ohrožení plynoucí z ekonomiky (stávky, nedostatek určité komodity...),
- válečné konflikty. [19]

Krizové řízení je souhrn činností věcně příslušných orgánů zaměřených na analýzu a vyhodnocení bezpečnostních rizik, plánování, organizování, realizaci a kontrolu prováděných opatření v souvislosti s řešením krizové situace. (Zákon č. 240/2000 Sb.)

Cíle krizového řízení:

- předcházet vzniku možných kritických situací (prevence),
- zajistit přípravu na zvládnutí možných kritických situací (přípravenost),
- zajistit zvládnutí možných kritických situací (odezva),
- nastartovat obnovu a další rozvoj (obnova).

Řešení MU (krizové řízení) se skládá z:

- diagnostikování nepříznivých situací, analýzy rizik,
- identifikace cílů,
- plánování a preventivní opatření, opatření ke zmírnění situací,
- zajištění připravenosti na zvládnutí situací (scénáře odezvy a obnovy, výcvik složek, zajištění zdrojů, pomůcek a prostředků, vzdělávání obyvatel, instalace a údržba varovacích systémů),
- účinné odezvy,

obnovy a nastartování dalšího rozvoje. [19]

Další důležité pojmy, s kterými se v současné době velmi často setkáváme v souvislosti s krizovým řízením

Riziko - Možnost, že s určitou pravděpodobností vznikne událost, kterou považujeme z bezpečnostního rizika za nežádoucí. Riziko je vždy odvoditelné a odvozené z konkrétní hrozby.

Bezpečnost - Stav, kdy jsou na efektivní míru omezeny hrozby pro objekt a jeho zájmy a tento objekt je k omezení stávajících i potencionálních hrozeb efektivně vybaven a ochoten při něm spolupracovat. (Související i ekonomická bezpečnost, enviromentální bezpečnost).

Běžný stav - Období, ve kterém nedochází k narušení života společnosti (fungování systému), nebo ve kterém přípustná míra narušení nevybočuje z rámce přijatých norem.

Nehoda - Událost, kdy vznikne škoda menšího rozsahu. Pochází z lidské činnosti.

Havárie - Nehoda většího rozsahu. Mimořádná, částečně nebo zcela neovladatelná, časově a prostorově ohraničená událost, která vznikla nebo jejích vznik bezprostředně hrozí a která vede ke ztrátě života, poškození nebo ohrožení zdraví lidí a zvířat nebo životního prostředí a k prokazatelné újmě na majetku.

Dopad - Nepříznivý účinek (působení) jevu v daném místě a čase na chráněné zájmy.

Mimořádná událost - viz výše.

Mimořádná situace - viz výše.

Havarijní připravenost - Příprava opatření na odvrácení dopadů havárií nebo alespoň jejich zmírnění. Zahrnuje zpracování scénářů možných závažných havárií, odezvy na možné závažné havárie, řízení odezvy i přípravu prostředků a pomůcek nutných pro odezvu na závažné havárie.

Havarijní plán - Soubor plánovaných opatření k provádění ZLP na určitém území nebo objektu.

Krizová situace - Mimořádná událost, v jejímž důsledku se vyhláší krizový stav (stav nebezpečí, nouzový stav, stav ohrožení státu nebo válečný stav). Jsou při ní ohroženy důležité hodnoty, zájmy či statky státu a jeho občanů a hrozící nebezpečí nelze odvrátit a způsobené škody odstranit běžnou činností orgánů veřejné moci, ozbrojených sil a ozbrojených sborů, záchranných sborů, havarijních a jiných služeb a právnických a fyzických osob.

Kritéria pro vyhlášení krizové situace:

- běžná opatření a opatření havarijních plánů nejsou dostatečně účinná,
- ke zvládnutí pohromy a jejích dopadů je třeba omezit práva osob, použít nadstandardní zdroje a složky i specifické právní nástroje.

Krizová opatření - Opatření určená k řešení krizových situací a dále též činnosti ke zmírnění nebo odstranění následků způsobených krizovou situací. K jejich realizaci je nutno omezit některá práva a svobody a uložit konkrétní povinnosti.

Krizový plán - Soubor dokumentů obsahujících popis a analýzu hrozeb a souhrn krizových opatření a postupů, které ministerstva, jiné správní orgány a orgány územní samosprávy zpracovávají k zajištění připravenosti na řešení krizových situací.

Krizové stavy:

- stav nebezpečí,
- nouzový stav,
- stav ohrožení státu,
- válečný stav.

Stav nebezpečí - Stav nebezpečí se jako bezodkladné opatření může vyhlásit, jsou-li v případě živelní pohromy, ekologické nebo průmyslové havárie, nehody nebo jiného nebezpečí ohroženy životy, zdraví, majetek, životní prostředí, pokud nedosahuje intenzita značného rozsahu a není možné odvrátit ohrožení běžnou činností správních úřadů a složek IZS. Může být vyhlášen hejtmanem kraje (primátorem hl. m. Prahy) na dobu nejvýše 30 dní. Tuto dobu může hejtman prodloužit jen se souhlasem vlády – z. č. 240/2000 Sb., § 3 (o krizovém řízení).

Území: Celý kraj nebo část území, kraje.

Doba trvání: nejvýše 30 dnů, prodloužit lze se souhlasem vlády.

Stav nebezpečí:

- hejtman o vyhlášení neprodleně informuje vládu, Ministerstvo vnitra, dle potřeby sousední kraje,
- není-li možno odvrátit vzniklé ohrožení v rámci stavu nebezpečí, hejtman požádá neprodleně vládu o vyhlášení nouzového stavu,
- rozhodnutí o vyhlášení stavu nebezpečí musí obsahovat krizová opatření a jejich

rozsah, i změna musí být vyhlášena,

- stav nebezpečí končí uplynutím doby, na kterou byl vyhlášen, pokud hejtman nebo vláda nerozhodnou o jeho zrušení dříve,
- rozhodnutí o vyhlášení či zrušení stavu nebezpečí se vyhláší stejně jako nařízení kraje a nabývá účinnosti stanoveným okamžikem; vyvěšuje se na úředních deskách Krajského úřadu a Okresního úřadu na území, kde je stav nebezpečí vyhlášen; využijí se i hromadné sdělovací prostředky a místní rozhlas.

Nouzový stav - Stav vyhlášený vládou ČR, popř. předsedou vlády ČR v případě živelních pohrom, ekologických nebo průmyslových havárií, nehod nebo jiného nebezpečí, které ve značném rozsahu ohrožují životy, zdraví nebo majetkové hodnoty anebo vnitřní pořádek a bezpečnost - ÚZ č. 110/1998 Sb., čl. 5 - 6 (o bezpečnosti ČR).

Území: Celý stát nebo omezené území státu.

Doba trvání: nejdéle do 30 dnů.

Stav ohrožení státu - Stav ohrožení státu může na návrh vlády vyhlásit parlament, je-li bezprostředně ohrožena svrchovanost státu nebo územní celistvost státu anebo jeho demokratické základy. K přijetí usnesení o vyhlášení stavu ohrožení je potřeba nadpoloviční většiny všech poslanců a souhlasu nadpoloviční většiny všech senátorů.

Válečný stav - Stav vzniklý mezi nepřátelými stranami (státy nebo jinými subjekty mezinárodního práva) vypuknutím ozbrojeného konfliktu, a to bez ohledu na to zda byla vypovězena válka. Ústava ČR jej definuje jako situaci, kdy je ČR napadena, nebo je-li třeba plnit mezinárodní smluvní závazky o společné obraně proti napadení. Válečný stav vyhláší parlament České republiky. [19]

Obecné postupy pro řešení MU (krizových situací): dělí se do 4 etap

- 1) před vznikem,
- 2) při vzniku,
- 3) při řešení,
- 4) po odeznění.

Před vznikem:

mít zpracovány plány a scénáře řešení těchto situací, tyto plány průběžně upřesňovat a aktualizovat, provádět nácviky řešení těchto událostí, jak krizového managementu tak zasahujících jednotek, udržovat provozuschopné síly a prostředky pro jejich zdolávání, v případě neodvratitelnosti vzniku MU vyrozumění potřebných funkcionářů a obyvatelstva.

Při vzniku:

vyrozumění funkcionářů odpovídajících za její řešení a na základě jejich rozhodnutí vyrozumění dalších osob (krizových štábů, krizových managementů), v případě bezprostředního ohrožení varovat obyvatelstvo, poskytování informací o vývoji MU (KS) a další potřebná sdělení, výjezd jednotek do místa vzniku MU, provedení průzkumu, zahájení ZLP, uvedení krizových štábů do pohotovosti, krizových management, analyzování situace, posoudit, zda je situaci možno zvládnout běžnými prostředky nebo zda je nutno vyhlásit krizový stav, v případě nutnosti vyhlášení krizového stavu.

Při řešení:

opatření k zamezení dalšího šíření MU, provádění ZLP záchrannými jednotkami, v případě potřeby provádění opatření na ochranu obyvatelstva včetně jeho všestranného zabezpečení, logistické zabezpečení ZLP a prováděných prací, navázání součinnosti s potřebnými organizacemi a okolními regiony, aktivace dalších dostupných zdrojů potřebných k řešení situace, monitorování, sledování situace, její analyzování a provádění opatření při předpokládaném rozšíření události, příjem humanitární pomoci a distribuce potřebným, řešení dopadů na infrastrukturu.

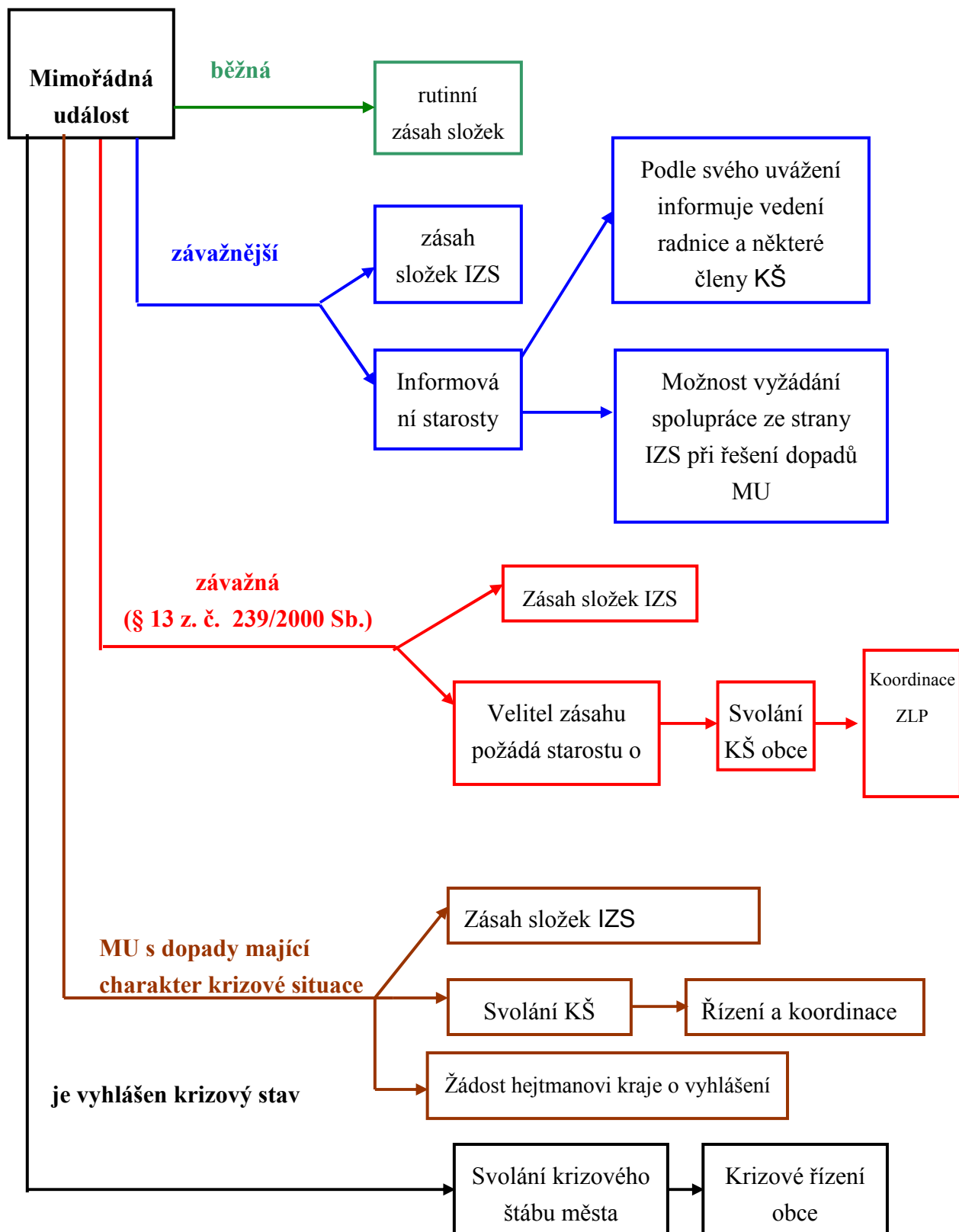
Po odeznění:

inventarizace škod, jejich vyčíslení, stanovení harmonogramu provádění asanačních prací, finanční zajištění prací a náhrad, fakturace náhrad za dodání věcných prostředků, zahájení asanačních prací, řešení sociálních dopadů situace (osoby bez přístřeší, osoby bez prostředků, sirotci, ...), postupný návrat normálního života. [19]

Principy základů řešení MU

- 1) Přípravy jsou nejen možné, ale nezbytné (nutnost předpokládat, že se něco stane a připravit se teoreticky i prakticky).
- 2) Prevence před většinou přírodních MU může být možná (podle stupně poznání katastrof), zatímco prevence před všemi člověkem způsobenými MU je možná (systém vytvořený člověkem musí být člověkem v krizi zvladatelný).
- 3) Nelze nalézt 2 MU, které jsou shodné (nemají naprosto identické následky). Ale lze u nich vytipovat obecné faktory nebo principy, které jsou velice podobné nebo shodné a které nám umožňují, abychom se na základě dřívějších MU poučili.
- 4) Na základě této charakteristiky si můžeme vytvořit obecný model tohoto typu MU.
- 5) Plánování a příprava na všech úrovních (objektových, územních) jsou možné a nutné.
- 6) Uvedení víceodvětvových lidských zdrojů do pohotovosti musí být organizováno tak, aby v případě rizika a vzniku MU bylo možno reagovat na pravděpodobné, méně pravděpodobné i dílčí potřeby ohrožených a postižených osob (i záchranných týmů).
- 7) Nutnost teoretické přípravy krizového managementu je nezbytná.
- 8) Postriziková fáze nabízí výjimečnou příležitost pro zmírnění následků v případě další MU (každá MU je výchovnou lekcí pro krizový management).
- 9) Fáze obnovy začíná okamžitě po odeznění MU a je součástí následného rozvoje oblasti.
- 10) Řízení MU bere plně v úvahu specifiku dané společnosti a týká se místních i národních orgánů a organizací. [19]

Při vzniku mimořádné události na území obce mohou podle rozsahu, závažnosti a dopadů nastat tyto alternativy:

Etapy řešení krizových stavů a strategie krizového řízení

Prevence (strategie ofenzivní) – zmírňování až neutralizace krizových potenciálů (škod)

Příprava (strategie defenzivní) – příprava zdrojů k odezvě na projevy uvolněných krizových potenciálů

Odezva (strategie defenzivní i ad hoc) – reakce na krizové situace (zásah, řešení)

Obnova (strategie ad hoc) – obnova potřebných užitečných funkcí a prvků

Vyhodnocení (strategie ofenzivní) – analýza, poučení, zdokonalení řešení KS [19]

1.3 Krizové štáby

Ve Věstníku vlády pro orgány krajů, okresní úřady a orgány obcí v částce 9/2001 byla publikována Směrnice Ministerstva vnitra č.j. PO-4536/IZS-2001 ze dne 12. prosince 2001, kterou se stanoví organizační uspořádání krizového štábu kraje, okresu a obce, jeho uvedení do pohotovosti, a vedení dokumentace (dále jen "směrnice") a Metodický pokyn Ministerstva vnitra č.j. PO 4537/IZS-2001 ze dne 12. prosince 2001, kterým se stanoví některé podrobnosti a doporučení k metodice práce, přípravě členů a místům zasedání krizového štábu kraje, okresu a obce (dále jen "metodický pokyn").

1.3.1 Ústřední krizový štáb

Ústřední krizový štáb (dále jen „ÚKŠ“) je pracovním orgánem vlády k řešení krizových situací. Byl zřízen usnesením vlády č. 33 z 11. ledna 1999 jako Meziresortní krizový štáb (viz. Statut ÚKŠ). Jeho úkolem je připravovat návrhy na řešení nastalé situace, koordinovat, sledovat a vyhodnocovat opatření přijímaná vládou, ministerstvy a jinými správními úřady.

ÚKŠ je aktivován předsedou vlády a jeho řízení je v gesci ministra obrany v případě vnějšího vojenského ohrožení České republiky, při plnění spojeneckých závazků v zahraničí a při účasti ozbrojených sil ČR v mezinárodních operacích na

obnovení a udržení míru nebo v gesci ministra vnitra v případě ostatních druhů ohrožení republiky, při poskytování humanitární pomoci většího rozsahu do zahraničí a při zapojení České republiky do mezinárodních záchranných operací v případě havárií a živelních pohrom. ÚKŠ má 36 členů, kterými jsou náměstci ministrů a představitelé významných úřadů.

ÚKŠ zřizuje podle potřeby pracovní skupiny, které vypracovávají podkladové materiály a návrhy na řešení konkrétních problémů. Na jejich základě pak ÚKŠ může rozhodovat o návrzích na provedení příslušných opatření.

Úlohu sekretariátu ÚKŠ plní, v případě předsednictví ministra vnitra, odbor bezpečnostní politiky, který prostřednictvím situačního a informačního střediska zajišťuje svolávání členů na jednání a předávání informací, dále připravuje podklady pro jednání, pořizuje zápisy z jednání a provádí jejich rozesílání, technicky zabezpečuje jednání.

Zkušenost prokázala přínos ÚKŠ v možnosti bezprostředně koordinovat řešení situace a přijímání opatření mezi jednotlivými resorty na centrální úrovni. Řada sporných otázek tak může být řešena přímo na místě, což znamená tolik potřebnou časovou úsporu.

Aktivace Štábu se provádí v případě hrozby vzniku nebo po vzniku krizové situace nebo jiné závažné situace, která se dotýká bezpečnostních zájmů České republiky, při plnění spojeneckých závazků v zahraničí, při účasti ozbrojených sil České republiky v mezinárodních operacích na obnovení a udržení míru, při poskytování humanitární pomoci většího rozsahu do zahraničí nebo při zapojení České republiky do mezinárodních záchranných operací v případě havárií a živelních pohrom.

O aktivaci Štábu rozhoduje předseda vlády a Bezpečnostní rady státu, v době jeho nepřítomnosti v České republice nebo z jiných závažných důvodů jím pověřený místopředseda vlády. Návrh na aktivaci Štábu může předsedovi vlády a Bezpečnostní rady státu nebo pověřenému místopředsedovi vlády podat člen vlády. Při potřebě poskytování humanitární pomoci většího rozsahu do zahraničí nebo při potřebě zapojení České republiky do mezinárodních záchranných operací v případě havárií a živelních

pohrom návrh na aktivaci Štábu podává ministr zahraničních věcí.

Složení Štábu

Štáb má 36 členů.

Předsedou Štábu jmenuje předseda vlády a Bezpečnostní rady státu podle charakteru situace:

- a) ministra obrany v případě vnějšího vojenského ohrožení České republiky, při plnění spojeneckých závazků v zahraničí a při účasti ozbrojených sil České republiky v mezinárodních operacích na obnovení a udržení míru,
- b) ministra vnitra v případě ostatních druhů ohrožení České republiky, při poskytování humanitární pomoci většího rozsahu do zahraničí a při zapojení České republiky do mezinárodních záchranných operací v případě havárií a živelních pohrom.

Dalšími členy Štábu jsou

- a) náměstek ministra zahraničních věcí,
- b) náměstek ministra obrany,
- c) náměstek ministra vnitra,
- d) náměstek ministra spravedlnosti,
- e) náměstek ministra financí,
- f) náměstek ministra průmyslu a obchodu,
- g) náměstek ministra zemědělství,
- h) náměstek ministra dopravy,
- i) náměstek ministra práce a sociálních věcí,
- j) náměstek ministryně zdravotnictví,
- k) náměstek ministra pro místní rozvoj,
- l) náměstek ministra kultury,
- m) náměstek ministryně školství, mládeže a tělovýchovy,
- n) náměstek ministra informatiky,
- o) ředitel Úřadu Ministerstva životního prostředí,
- p) předsedkyně Státního úřadu pro jadernou bezpečnost,

- q) ředitel Národního bezpečnostního úřadu,
- r) ředitel sekretariátu Bezpečnostní rady státu,
- s) předseda Správy státních hmotných rezerv,
- t) viceguvernér České národní banky,
- u) vedoucí Kanceláře prezidenta republiky,
- v) předseda Českého telekomunikačního úřadu,
- w) nejvyšší státní zástupkyně České republiky,
- x) náčelník Generálního štábu Armády České republiky,
- y) policejní prezident České republiky,
- z) generální ředitel Hasičského záchranného sboru České republiky,
- aa) ředitel Bezpečnostní informační služby,
- bb) ředitel Úřadu pro zahraniční styky a informace,
- cc) ředitel Vojenského zpravodajství – ředitel Vojenského obranného zpravodajství,
- dd) náčelník Vojenské zpravodajské služby,
- ee) generální ředitelka Vězeňské služby České republiky,
- ff) ústřední ředitel Státní veterinární správy,
- gg) hlavní hygienik České republiky,
- hh) ředitel Českého hydrometeorologického ústavu,
- ii) ředitel Úřadu Českého červeného kříže.

Povinnosti členů Štábu

Členové Štábu:

- 1) zajišťují součinnost s vedením ministerstva nebo jiné složky, kterou ve Štábu zastupují (dále jen "složky"),
- 2) určují za svou složku odpovědné zástupce do odborných pracovních skupin,
- 3) zabezpečují uvnitř své složky operativní posouzení materiálů připravovaných k projednání ostatními členy Štábu,
- 4) zajišťují plnění úkolů stanovených v usnesení Štábu ve svých složkách,
- 5) zabezpečují určení pověřeného zastupujícího pracovníka složky pro případ své

výjimečné nepřítomnosti na zasedání Štábu.

Externí spolupráce

Štáb může na svá zasedání podle potřeby přizvat představitele dalších ministerstev, orgánů územní samosprávy a další odborníky. O jejich přizvání rozhoduje předseda Štábu.

Pracoviště Štábu

Pracoviště Štábu aktivuje

- Ministerstvo obrany v případě vnějšího vojenského ohrožení České republiky, při plnění spojeneckých závazků v zahraničí a při účasti ozbrojených sil České republiky v mezinárodních operacích na obnovení a udržení míru,
- Ministerstvo vnitra v případě ostatních druhů ohrožení, při poskytování humanitární pomoci většího rozsahu do zahraničí a při zapojení České republiky do mezinárodních záchranných operací v případě havárií a živelních pohrom.

Pracoviště Štábu je napojeno na náhradní zdroj elektřiny, vybaveno nezbytnou výpočetní, komunikační a kancelářskou technikou a zahrnuje:

- jednací místnost Štábu,
- operační středisko,
- místnosti pro jednání odborných pracovních skupin a činnost styčných orgánů,
- nezbytné prostory pro zabezpečení stravování, odpočinku a styk se sdělovacími prostředky.

Organizační přípravu a materiální vybavení pracoviště Štábu zajišťuje sekretariát Štábu. Úlohu sekretariátu plní pověřený útvar ministerstva, jehož ministr je předsedou Štábu.

Stálá dosažitelnost členů Štábu

- 1) Časový limit dosažení pohotovosti členů Štábu nebo jejich pověřených zastupujících pracovníků na určeném pracovišti je stanoven do 180 minut od

vydání pokynu ke svolání zasedání Štábu předsedou Štábu.

- 2) Ministr obrany v prvním pololetí a ministr vnitra ve druhém pololetí kalendářního roku prověřují jednou za dva měsíce stálou dosažitelnost členů Štábu a reálnost plánů svolání.
- 3) Prověrky stálé dosažitelnosti jsou realizovány navázáním spojení s členy Štábu pomocí telekomunikačního zařízení a zpětným potvrzením možnosti dostavit se na určené pracoviště Štábu.
- 4) Ministr prověřující stálou dosažitelnost členů Štábu je povinen o výsledcích prověrky informovat předsedu vlády a Bezpečnostní rady státu. [16]

1.3.2 Krizové štáby Ústředních správních orgánů

Krizový štáb ministerstev a jiných správních úřadů - Ministerstva a jiné správní úřady zřizují krizový štáb jako pracovní orgán k řešení krizových situací. Jeho složení a úkoly určí ministr nebo vedoucí správního úřadu. [1]

1.3.3 Krajský krizový štáb

Přípravenost kraje na řešení krizových situací zajišťují orgány kraje. Krajský úřad tyto úkoly plní prostřednictvím pracoviště krizového řízení zřízeného u hasičského záchranného sboru kraje. Krajský úřad zejména organizuje součinnost mezi okresními úřady v kraji a dalšími správními úřady a obcemi, zajišťuje zpracování krizového plánu kraje a při krizových situacích plní úkoly stanovené vládou a ministerstvy. V přípravě na krizové situace může krajský úřad shromažďovat a evidovat různé údaje o zdravotnických, ubytovacích a stravovacích zařízeních, předmětu a rozsahu činnosti právnických a podnikajících fyzických osob, počtech zaměstnanců ve výrobních provozech, počtech osob bydlících v místech předpokládané evakuace, o nebezpečných látkách, vodních nádržích, o počtech a typech dopravních, mechanizačních a výrobních prostředků a o výrobních objektech, vodovodech, kanalizacích, produktovodech a energetických sítích, o stavbách určených pro ochranu obyvatel, o množství pěstovaných zemědělských produktů a počtu zemědělských zvířat, pokud tyto údaje

jsou nezbytné pro zpracování krizových plánů.

Při vyhlášení stavu nebezpečí provádí krajský úřad úkoly obdobně jako ministerstva včetně varování a vyrozumění, koordinace záchranných a likvidačních prací, poskytování zdravotnických služeb a pohřebnictví, organizuje a koordinuje evakuaci, nouzové ubytování, zásobování pitnou vodou a potravinami, organizuje a koordinuje humanitární pomoc apod.

Krajský úřad zajišťuje uvedené činnosti tak, aby byly přiměřené a odpovídající svým obsahem a rozsahem konkrétní krizové situaci a při tom musí chránit práva a oprávněné zájmy bezprostředně ohrožených osob.

Hejtman kraje řídí a kontroluje opatření a činnosti k řešení krizových situací. K tomu využívá krizový štáb, který zřizuje jako svůj pracovní orgán. Hejtman kraje dále ukládá povinnost k pracovní výpomoci, nařizuje hlášení přechodné změny pobytu osob, nařizuje použití osob povinných civilní službou při krizových opatřeních, provádí některé úkony péče o děti a mládež, rozhodování o dávkách sociálního zabezpečení a přednostního zásobování různých prioritních zařízení. Hejtman vyslovuje souhlas s prodloužením stavu nebezpečí vyhlášeného přednostou okresního úřadu nebo jej při nedodržení podmínek může zrušit.

Legislativní zabezpečení složení krizového štábu:

- Zákon č. 240/2000 Sb. - o krizovém řízení (krizový zákon)

§ 14 Hejtman

- a) řídí a kontroluje přípravná opatření, činnosti k řešení krizových situací a činnosti ke zmírnění jejich následků prováděné územními správními úřady s krajskou působností, obcemi, právníckými a fyzickými osobami,
- b) zřizuje k řešení krizových situací krizový štáb kraje jako svůj pracovní orgán.

- Nařízení vlády č. 462/2000 Sb. - k provedení § 27 odst. 8 a § 28 odst. 5 zákona

č. 240/2000 Sb., o krizovém řízení a o změně některých zákonů (krizový zákon)
- ve znění úprav vyplývajících z NV č. 36/2003 ze dne 8. ledna 2003, částka 12

§ 13 Složení krizového štábu kraje a určené obce

(1) Členy krizového štábu kraje nebo obce jsou

- a) členové příslušné bezpečnostní rady,
- b) členové stálé pracovní skupiny krizového štábu.

(2) Členy stálé pracovní skupiny krizového štábu jsou

- a) tajemník krizového štábu,
- b) pracovníci krajského úřadu nebo obecního úřadu určené obce a
- c) zástupci složek integrovaného záchranného systému a odborníci s ohledem na druh řešené mimořádné události nebo krizové situace.

(3) Vedoucí krizového štábu rozhodne podle druhu krizové situace nebo mimořádné události o uvedení pracovní skupiny nebo její části do pohotovosti a o povolání osob uvedených v odstavci 2 písm. b) a c).

§ 14 Společné ustanovení

(1) Tajemníkem krizového štábu je tajemník příslušné bezpečnostní rady.

1.3.4 Krizový štáb určené obce

Určená obec - Legislativní zkratka „určená obec“ je zavedena ustanovením § 2 odst. 1 písm. h) zákona. Určenou obcí se obec stává na základě povinnosti rozpracovat vybrané úkoly krizového plánu kraje uložené ji Hasičským záchranným sborem kraje podle § 15 odst. 4 písm. a) krizového zákona.

Obecní úřad určené obce podle § 21 odst. 2 krizového zákona rozpracovává úkoly krizového plánu kraje, poskytuje podklady a informace potřebné ke zpracování

krizového plánu kraje a plní další úkoly stanovené jí krajským úřadem při přípravě na krizové situace a jejich řešení.

Legislativní zabezpečení složení krizového štábu:

- Nařízení vlády č.462/2000 Sb., k provedení § 27 odst. 8 a § 28 odst. 5 zákona č. 240/2000 Sb., o krizovém řízení a o změně některých zákonů (krizový zákon), ve znění pozdějších předpisů (č. 36/2003 Sb.)

§ 12 - Obsah činnosti krizového štábu kraje a určené obce

(1) Krizový štáb kraje svolává hejtman a krizový štáb určené obce svolává starosta v případě, že:

- a) je vyhlášen krizový stav nebo stav nebezpečí pro celé území státu nebo pro jeho část patřící do působnosti orgánu krizového řízení,
- b) jej použije ke koordinaci záchranných a likvidačních prací, pokud jej o to požádá velitel zásahu,
- c) je k tomu vyzván Ministerstvem vnitra při ústřední koordinaci záchranných a likvidačních prací, nebo
- d) jde o úkol prováděný při cvičení.

(2) Krizový štáb kraje nebo určené obce je svoláván operativně, zejména k projednání zásadních záležitostí týkajících se řešení krizové situace a přijetí krizových opatření spojených s nezbytným omezením základních práv a svobod.

(3) Krizový štáb kraje posuzuje přiměřenost krizových opatření přijatých v určených obcích a navrhuje jejich pozastavení, změnu nebo zrušení. V případě závažných nedostatků v době krizového stavu doporučuje převedení plnění úkolů starosty na zmocněnce.

- (4) Stálá pracovní skupina krizového štábu (§ 13 odst. 2), která při řešení krizové situace nebo při koordinaci záchranných a likvidačních prací jedná nepřetržitě,
- a) analyzuje vývoj krizové situace nebo mimořádné události a dokumentuje postup řešení,
  - b) podává vedoucímu krizového štábu návrh na způsob řešení, postup při ochraně obyvatelstva a na vyhlášení, změnu nebo odvolání krizového stavu; využívá při tom zejména havarijní plán, vnější havarijní plány a krizový plán,
  - c) soustřeďuje informace o stavu sil a prostředků, vede celkový přehled jejich nasazení a rozpracovává návrhy jejich využití,
  - d) organizuje spojení s krizovými štáby určených obcí, krajů a krizovým štábem Ministerstva vnitra,
  - e) zabezpečuje informování veřejnosti o přijatých opatřeních a postupu řešení krizové situace nebo mimořádné události,
  - f) připravuje technickou a informační podporu nasazeným silám a prostředkům, vede evidenci finančních výdajů a nákladů na opatření při krizové situaci nebo mimořádné události,
  - g) organizuje ochranu obyvatel postiženého území včetně zajištění zásobování a humanitární pomoci, a
  - h) zabezpečuje ukládání a využívání pracovní povinnosti, pracovní výpomoci a povinnosti poskytovat věcné prostředky. [16, 17]

2. Cíl práce a hypotézy

Mým cílem je analyzovat současnost dané situace a metodiky doporučených postupů, která vedou k lepší organizaci řešení krizových situací a mimořádných událostí. Zjistit informovanost obyvatelstva o občanských sdruženích, která je možno využít a oslovit v dané krizové situaci. Zhodnotit průběh reálné situace s metodikami postupů na modelových příkladech. Vypracování souhrnu dané problematiky, která bude výsledkem tohoto zkoumání. Představení některých občanských sdružení, popis jejich činnosti, rozsah činnosti apod. Tyto údaje jsou využitelné nejen pro informování

obyvatelstva, ale také jako cenná informace pro odbornou veřejnost (krizové managementy obcí, krajů, složky IZS,...). Na základě těchto údajů by mohl být rozšířen seznam sil a prostředků využitelných pro řešení mimořádných událostí.

Vycházím z hypotézy, že většina lidí je neznalá a neinformovaná o občanských sdruženích, vhodných k oslovení o pomoc při řešení mimořádných událostí a krizových situací. Samozřejmě teorie nemůže být nikdy totožná s reálnou skutečností. A proto bych ráda, aby se povědomost a informovanost mezi lidmi rozšířila v co největší míře. Mým cílem je lidi informovat a dát jim jasnou a přehlednou práci návod k tomu, jak probíhá řešení při krizových situacích a mimořádných událostech, aby věděli a nezaváhali zachovat se správně v životě v případě, že se právě v podobné situaci ocitnou.

3. Metodika

Metodická část mé diplomové práce je rozdělena do několika podkapitol. V první podkapitole popisuji provedení sociologického průzkumu. Ve druhé části představuji některá občanská sdružení a neziskové organizace, která jsou vhodná k využití a oslovení o pomoc při řešení mimořádné události či krizové situace. Tyto informace jsou z větší části zjištěné z internetových zdrojů, tam, kde se mi zdály některé informace ne příliš jasné a dostačující, kontaktovala jsem dané občanské sdružení emailovou cestou a požádala jsem je o bližší informace, které jsem k vypracování práce potřebovala. V poslední podkapitole rozebírám využitelnost jednotlivých občanských sdružení k jednotlivým typovým plánům, včetně uvedení konkrétního občanského sdružení vhodného k danému typovému plánu.

3.1 Sociologický průzkum – dotazník

V této části mé diplomové práce bych chtěla navázat na mou hypotézu, která říká, že většina lidí je neznalá a neinformovaná o občanských sdruženích, vhodných k oslovení o pomoc při řešení mimořádných událostí a krizových situací. Z tohoto

důvodu jsem usoudila, že nejlepší cesta, jak tuto hypotézu v praxi ověřit, případně potvrdit nebo naopak vyvrátit, je provedení sociologického průzkumu. Vypracovala jsem dotazník s několika otázkami a nechala jsem ho vyplnit lidmi z mého okolí. Myslím, že otázky nejsou nijak složité a výsledky mého zkoumání budou vypovídat o skutečném stavu jejich znalostí.

Zde předkládám otázky, na které odpovědělo 100 respondentů:

1. Co si představujete pod pojmem mimořádná událost?
2. Co si představujete pod pojmem krizová situace?
3. Víte na které instituce či úřady se obrátit v případě mimořádné události či krizové situaci?
4. Znáte nějaká občanská sdružení nebo neziskové organizace? Pokud ano, uveďte jaké.
5. Víte, k čemu občanská sdružení a neziskové organizace slouží?
6. Myslíte, že by občanská sdružení a neziskové organizace mohla pomoci při řešení nějaké mimořádné události nebo krizové situace? Označte prosím správnou odpověď.
Ano   Ne   Nevím
7. Myslíte si, že v případě mimořádné události či krizové situace byste kontaktovali občanská sdružení nebo neziskové organizace?
Ano   Ne   Nevím
8. Pokud ano, z jakého důvodu?
  - a) Psychická pomoc - psychologické poradenství
  - b) Materiální pomoc
  - c) Fyzická pomoc - likvidační práce atd.
  - d) Jiná pomoc (prosím doplňte): ...
9. Kdyby jste byl/a požádán/a někým z občanského sdružení nebo neziskové organizace o pomoc v případě mimořádné události nebo krizové situace, pomohli byste?
Ano   Ne   Nevím
10. Pokud jste odpověděl ano, proč?
11. Pokud jste odpověděl ne, proč?

Zpracované výsledky sociologického průzkumu jsou podrobně rozebrány a přehledně zobrazeny v tabulkách a grafech v kapitole 4.

Diskuse nad mou hypotézou, týkající se této problematiky je kapitole 5.

3.2 Stručný přehled občanských sdružení, vhodných k oslovení o pomoc při řešení mimořádných událostí a krizových situací.

V této části uvádím výčet několika občanských sdružení a neziskových organizací, které by bylo dobré mít na paměti v případě mimořádné události nebo krizové situace. Samozřejmě jich existují spousta a bylo těžké z nich vybrat několik zástupců za všechny, ale myslím, že i tito budou stačit k tomu, aby si čtenáři mé práce vytvořili vlastní představu o těchto organizacích a jejich práci, a jak vlastně tato sdružení fungují v praxi.

3.2.1 ADRA - Občanské sdružení

Stručná historie:

Název občanského sdružení ADRA je odvozen z anglického originálu Adventist Development and Relief Agency, tedy Adventistická agentura pro pomoc a rozvoj. V roce 1992 na základě vyzvání vedení Církve adventistů sedmého dne založil Rudolf Reitz nadaci ADRA. Inspiraci pro vznik nadace hledal v zahraničí. ADRA je mezinárodní humanitární organizace založená v roce 1956 v USA. V roce 1997 jí byl od ekonomické a sociální rady OSN udělen statut vrchního poradce. V současnosti ve světě působí cca 120 poboček ADRA.

V ubytovně továrny firmy Motorlet si Rudolf Reitz našel jednu malou místnost o několika metrech čtverečních. To jemu a jeho asistence, paní Mirce Žaludové, muselo pro začátek stačit. ADRA měla před sebou spoustu užitečné práce a také prostor pro svůj vývoj.

Mezinárodní ADRA zpočátku považovala českou Adru za agenturu, která bude pouze přijímat pomoc ze zahraničí a následně ji doma rozdělovat. Pracovníci

ADRA ČR však chtěli svou práci rozšířit, a proto se díky svým příznivcům a podporovatelům stala česká ADRA brzy organizací dárcovskou.

S narůstajícím počtem realizovaných programů a s potřebou reagovat na legislativní změny bylo v roce 1994 zaregistrováno i Občanské sdružení ADRA.

Za období své existence ADRA pomohla ve více než 35 zemích světa a hodnota její pomoci činí přes 300 miliónů korun českých.

Sídlo:

Občanské sdružení ADRA

Klíkatá 1238/90

158 00 Praha 5 - Jinonice

tel.: 257 090 641

fax: 257 090 642

email: adra@adra.cz

Nadace ADRA

Klíkatá 46

158 00 Praha 5 – Jinonice

tel.: 257 090 648

fax: 257 213 310

email: nadace@adra.cz

email: vu@adra.cz

www.nadace-adra.cz

Sídlo občanského sdružení se nachází v Praze, má však rovněž pobočky ve Zlíně a již několik let provozuje azylové domy v Novém Jičíně a Straníku.

Organizační struktura:

Nevládní nezisková organizace, zaměřená na poskytování humanitární a sociální pomoci v zahraničí a v České republice.

Organizační složky:

- Rada sdružení,
- Valná hromada,
- Revizní komise.

Působnost:

V ČR - sídlo se nachází v Praze, má však rovněž pobočky ve Zlíně a již několik let provozuje azylové domy v Novém Jičíně a Straníku. V současnosti rozjíždí nové sociálně zaměřené projekty – Pyramidu pomoci a rozvoje v Hradci Králové, a Dobrovolnická centra ve Frýdku - Místku, Valašském Meziříčí, v Praze Protěž, v Prostějově a v Českých Budějovicích.

V zahraničí - Zahraniční pomoc směřuje především do zemí bývalé Jugoslávie, do nejhudších zemí východní Evropy (Moldávie, Ukrajina), do Pákistánu, a do Východní Asie do zemí postižených vlnou tsunami.

ADRA se ve své práci z velké části zaměřuje na humanitární a rozvojové projekty v zahraničí. Každý rok realizuje cca 30 cest s humanitární pomocí do chudých nebo (katastrofou zasažených) postižených zemí. Prostřednictvím drobných rozvojových projektů se snaží také podpořit zdravotnickou péči, vzdělávání nebo zaměstnanost v těchto zemích. V rámci mezinárodní sítě ADRA participuje i na jejich celosvětových projektech.

Problematika, kterou se občanské sdružení zabývá:

Česká pobočka mezinárodní humanitární organizace ADRA poskytuje jak jednorázovou rychlou pomoc při vzniku krizových situací (živelná katastrofa, občanská válka apod.), tak pomoc, zaměřenou na zmírnění jejich následků a co nejrychlejší obnovu životních podmínek.

Základním posláním občanského sdružení ADRA je pomoci lidem v nouzi převzít kontrolu nad svými vlastními životy a pomoci jim lépe využívat ty zdroje, které mají k dispozici. Pomáhá všem potřebným bez rozdílu rasy, vyznání nebo náboženského přesvědčení.

Cíle sdružení: usilovat o zvyšování úrovně života a zdraví obyvatel České republiky, rozvojových zemí a zemí, které potřebují pomoc; poskytovat, koordinovat a dopravovat rychlou pomoc obětem přírodních katastrof, mezinárodních konfliktů, terorizmu a občanských válek a zmírňovat jejich následky; vypracovávat sociální a humanitární projekty a uskutečňovat je doma i v zahraničí. Svoji činnost zaměřovat na práci s tělesně postiženými, bezdomovci, sociálně ohroženými, uprchlíky a příslušníky jiných etnických skupin, v rámci primární sociální prevence provádět besedy na různých typech škol s použitím vlastní dokumentace. Pořádáním sportovních, kulturních a humanitárních akcí pro děti a mládež ovlivňovat vhodné trávení jejich volného času.

V posledních letech se ADRA ČR začíná také více angažovat v oblasti podpory a zabezpečení sociálních služeb v České republice. O. s. ADRA je například provozovatelem dvou Azylových domů (Nový Jičín a Straník), poradny pro oběti trestných činů s názvem „Pyramida pomoci a rozvoje“ v Hradci Králové a Dobrovolnických center Frýdek – Místek a Česká Lípa. Dále se zaměřuje na podporu osvětové činnosti.

Od roku 1999 ADRA ČR organizuje také výcvik dobrovolníků v rámci psychosociálních týmů. Dne 21.1.2003 s námi podepsalo Generální ředitelství Hasičského záchranného sboru ČR Dohodu o spolupráci, která v roce 2004 vyústila v sérii školení pro Krajské intervenční týmy, zabezpečující rychlou pomoc v čase katastrofy v ČR.

Možnosti občanského sdružení: Materiální a lidské zdroje.

Způsob financování:

Bez finančních příspěvků se žádná nezisková organizace neobejde. Občanské sdružení ADRA má radost, že nám svou důvěru dalo za dvanáctileté období naší existence několik desítek tisíc dárců. Ať už se jedná o velké firmy nebo jednotlivce, jejich důvěra nás zavazuje k nejefektivnějšímu využití svěřených prostředků.

Věnovat finanční dar lze několika způsoby:

- poslat jednorázový příspěvek na náš hlavní účet,
- poukázat prostředky na konkrétní účel,
- darovací smlouva na finanční dar.

Využitelnost při řešení mimořádných událostí, včetně výčtu MU, při kterých je využitelné: Tuzemská i zahraniční pomoc má charakter bezprostřední pomoci při mimořádných událostech (živelné pohromy, válečné konflikty apod.) nebo realizace dlouhodobých rozvojových projektů (podpora vzdělání, zaměstnanosti apod.)

Časová možnost nasazení (doba akceschopnosti) a případný počet nasazených osob: Závisí na druhu mimořádné události nebo krizové situace, kde o. s. ADRA pomáhá. Disponuje dobrovolníky v řádech tisíců. [2]

3.2.2 Člověk v tísni

Stručná historie:

Obecně prospěšná společnost Člověk v tísni vznikla jako humanitární organizace s cílem pomáhat v krizových oblastech a podporovat dodržování lidských práv ve světě. Její počátky se datují do května 1992, kdy její zakladatelé realizovali první projekty na pomoc lidem v nouzi ještě pod názvem Nadace Lidových novin. V únoru 1994 se změnil název na Nadaci Člověk v tísni při České televizi, v dubnu 1999 pak byla zaregistrována jako obecně prospěšná společnost. Společnost Člověk v tísni realizuje humanitární pomoc, dlouhodobé rozvojové projekty a podporuje snahy o demokratizaci a dodržování lidských práv. Za dobu své existence dopravila stovky zásilek s přímou humanitární pomocí a realizovala rozvojové projekty v různých zemích Evropy, Asie i Afriky, konkrétními projekty podpořila disidenty, nezávislé novináře, obhájce lidských práv či představitele demokratické opozice ve více než 37 zemích světa. Vedle krizové pomoci a rozvojové spolupráce v „méně šťastných“ oblastech světa společnost uskutečňuje rozsáhlé projekty také v České republice. Odstraňování následků ničivých povodní, jež zasáhly významnou část Česka v roce 2002, se stalo

nejrozsáhlejší operací v historii společnosti. Součástí činnosti je již několik let také terénní sociální práce zaměřená na řešení situace ve stále se zvětšujících českých „sociálních ghettech“. Prostřednictvím zavádění interkulturního vzdělávání do českého školského systému společnost Člověk v tísni podporuje toleranci a respekt k minoritním skupinám. Společnost Člověk v tísni také usiluje o zvýšení informovanosti české veřejnosti o situaci v zemích postižených válkami či totalitárním režimem a o globálních problémech současného světa. Proto úzce spolupracuje s českými médii a od roku 1999 pořádá každoročně mezinárodní festival dokumentárních filmů o lidských právech Jeden svět. Společnost Člověk v tísni spolupracuje s širokým spektrem partnerů, institucí, kulturních spolků, mezinárodních agentur, nevládních organizací a médií.

Sídlo:

Člověk v tísni - společnost při České televizi, o. p. s.

Sokolská 18

120 00 Praha 2

Telefon na sekretariát: +420 226 200 400

Fax.: +420 226 200 401

E-mail: mail@clovekvtsni.cz

Organizační struktura:

Statut Obecně prospěšné společnosti Člověk v tísni - společnost při České televizi, o. p. s.

Působnost:

Člověk v tísni pomáhá lidem v nouzi, a to jak v době válečných krizí nebo při přírodních katastrofách, tak i v dobách klidných. Zatímco první typ pomoci – humanitární pomoc – je rychlá, krizová, zaměřená na záchranu životů, zmírnění útrap lidí a obnovení lidské důstojnosti, druhý typ – rozvojová spolupráce – je proces dlouhodobý, zaměřující se šířeji na chudobu a potenciál pro lidský rozvoj.

Problematika, kterou se občanské sdružení zabývá:

Člověk v tísni pracuje na poli humanitární a rozvojové spolupráce nejen v zahraničí, ale také v České republice. Mezi humanitární programy realizované v ČR patří projekty pomoci a obnovy po povodních v roce 1997, 2002 či 2006, kdy Člověk v tísni pomohl tisícům jednotlivců a desítkám institucí. Dlouhodobé programy se zaměřují na zvyšování informovanosti české společnosti o rozvojové spolupráci. Jejich cílem je posílit zájem o danou problematiku a přispět k tomu, aby byla Česká republika vnímána jako vyspělá dárcovská země, jež je připravena pomáhat rozvojovým zemím a efektivně s nimi spolupracovat.

Možnosti občanského sdružení: materiální a lidské zdroje.

Způsob financování: Společnost Člověk v tísni má k dispozici jen minimum stálých finančních zdrojů. Drtivá většina příjmů je získávána na konkrétní projekty.

Mezi hlavní finanční zdroje patří:

- Agentury OSN a IOM,
- Vláda ČR a prostředky samospráv
- Nadace a nevládní organizace
- Zahraniční vládní prostředky
- Prostředky EU
- Příjmy od jednotlivců a firem
- Česká televize
- Ostatní příjmy

Využitelnost při řešení mimořádných událostí, včetně výčtu MU, při kterých je využitelné: Typickými aktivitami humanitární pomoci a obnovy jsou:

- budování dočasných příbytků, případně distribuce stanů nebo materiálu na dočasné přístřeší,
- distribuce potravin,

- distribuce léků, hygienických potřeb, ošacení, příkrývek a podobně,
- poskytování lékařského ošetření,
- zřizování uprchlických táborů,
- provizorní obnova školní výuky,
- psycho-sociální pomoc obětem,
- rekonstrukce domů,
- rekonstrukce škol a jiných zničených zařízení.

Časová možnost nasazení (doba akceschopnosti) a případný počet nasazených osob: Koncem roku 2006 bylo evidováno zhruba 2000 členů. [4]

3.2.3 Český červený kříž

Stručná historie:

Historie Československého červeného kříže a Českého červeného kříže sahá až do roku 1868, kdy byl založen "Vlastenecký pomocný spolek pro Království české".

Historie je členěna na 5 částí:

- 1868 - 1919 = vznik ČSČK a co mu předcházelo,
- 1919 - 1939 = činnost ČSČK mezi dvěma světovými válkami,
- 1939 - 1945 = co se dělo s ČSČK za okupace,
- 1945 - 1989 = aktivity ČSČK po druhé světové válce,
- 1989 - současnost = vývoj ČSČK po sametové revoluci, vznik ČČK.

Činnost ČSČK mezi dvěma světovými válkami - V období mezi dvěma světovými válkami v mnoha případech ČSČK nahrazoval nedostatky státní zdravotní správy a doplňoval ji. Zprostředkovával styk rodin se zajatci, pomáhal uprchlíkům a zapojoval se do asanačních a profylaktických akcí proti epidemiím v prvních letech po první světové válce. Budoval zdravotní ústavy a dětské prázdninové osady, zřizoval poradny pro matky a děti, ambulatoria, jesle, útulky rodiček, sirotčince, žákovské domovy, útulky pro starce, apod. Organizoval také dopravní zdravotní službu, posílal

nemocné do ústavů, pomáhal při živelních pohromách, rozvíjel zdravotnickou osvětu. V roce 1920 převzal ČSČK do své správy státní ošetřovatelskou školu a současně prováděl i výchovu tzv. samaritánů.

Hospodářská krize na počátku 30. let 20. století posunula do popředí opět charitativní programy. ČSČK organizoval vyvařování polévek, pořádal různé ošacovací akce, zajišťoval otop sociálně slabým rodinám v zimních měsících, rozdělával potraviny mezi obyvatelstvo v nejhudších okresech, poskytoval i finanční sociální podpory. ČSČK pomáhal i do zahraničí (např. poskytl v březnu 1922 celkem 32 vagónů šatstva a potravin pro hladovějící obyvatele ruské Samary). Dorost ČSČK byl v roce 1936 počtem svých členů na 2. místě v Evropě a na 4. místě ve světě - měl 840.000 členů ve 38.000 třídách na 12.000 školách.

ČSČK za okupace republiky - Po německé okupaci a vytvoření protektorátu Čechy a Morava byl ČSČK 5.srpna 1940 rozpuštěn, veškerý majetek ústředí, ale i místních spolků ČSČK byl zabaven (odhad materiálních škod byl stanoven na 170 milionů předválečných korun). I když bylo mnoho funkcionářů a členů ČSČK zatčeno, vězněno v koncentračních táborech a řada z nich popravena, ti, kteří zůstali na svobodě, se aktivně zapojovali do odbojové činnosti, zachraňovali vězně z transportů a pochodů smrti, pomáhali v oblastech postižených bombardováním, při likvidaci epidemie skvrnitého tyfu v Terezíně, při Květnovém povstání v Praze, ale i na dalších místech apod. Velmi aktivně pracovala také organizace ČSČK v zahraničí, ustavená v září 1940.

Činnost ČSČK po druhé světové válce - V prvních letech po druhé světové válce pokračoval ČSČK v duchu tradic první republiky. Obnovil přípravu ošetřovatelek a samaritánů i dopravní zdravotní službu. Obrovský úkol čekal Pátrací službu ČSČK, která byla zaplavena tisíci žádostmi po nezvěstných. Obnovena byla i tradice Mírových slavností Červeného kříže, z nichž vznikl Světový den Červeného kříže.

Značný kus práce odvedl také dorost ČSČK, který připravil akce na školách - "Zdravotní tříletka na školách", "Mládež sobě a republice", "Týden dětské radosti", "Dětem více kalorií", "Dětem více ovoce" či "Kakao a rohlíky pro 20 % školní mládeže". Vrcholu svého rozkvětu dosáhl dorost ČSČK v roce 1949, kdy sdružoval

1.400.000 členů ve více než 45.000 třídách na téměř 15.000 školách. Představovalo to tehdy více než 11 % obyvatelstva ČSR a řadilo nás to po USA na 2. místo na světě.

Únorový politický převrat v roce 1948 znamenal významné změny i v činnosti ČSČK. Organizace Červeného kříže u nás ztratila svou samostatnost a nezávislost, v zájmu přežití se musela odklonit od sedmi principů mezinárodního hnutí Červeného kříže a Červeného půlměsíce, byla zařazena mezi společenské organizace a začleněna do jednotné Národní fronty. Svou samostatnost ztratil rovněž dorost ČSČK, který byl násilně zařazen do jednotné Pionýrské organizace a ČSM. Ukončena musela být rovněž tradice Mírových slavností Červeného kříže.

Přes ztížené podmínky odváděl ČSČK v letech 1949-1989 mnoho prospěšné práce pro potřebné. Z jeho činnosti sice vymizely některé tradiční charitativní činnosti, ale byly nahrazeny jinými. Stát sice převzal péči o zdraví lidu, sociální zabezpečení, osvětu, výchovu a kulturu, ale ČSČK jeho činnost v řadě případů úspěšně doplňoval. Postavení a úkoly ČSČK byly kodifikovány Zákonem o ČSČK ze 30. října 1952.

Náročné úkoly začal plnit ČSČK v dobrovolném dárcovství krve (od roku 1960 v bezpříspěvkovém dárcovství krve), v zajišťování dobrovolných zdravotnických a sociálních služeb. ČSČK vytváří Stanice první pomoci, zdravotnické hlídky, zdravotnické družiny, hlídky mladých zdravotníků i zájmové zdravotnické kroužky, školí dobrovolné sestry, mladé zdravotníky i lidové hygieniky. Zaměřuje se na školení obyvatelstva v první pomoci, školí zdravotnické družiny CO. Rozvíjí se doplňková ošetrovatelská a pečovatelská služba v rodinách, ČSČK aktivně pomáhá při celostátním očkování proti dětské obrně, pořádá letní dětské tábory pro zdravotně oslabené děti, organizuje Vodní záchrannou službu. Pořádají se studijní střediska pro děti a mládež, zdravotně výchovné hry pro děti na mateřských a základních školách, poskytují se desítky humanitárních pomoci do zahraničí.

Historie ČSČK po sametové revoluci, vznik ČČK - Politické a společenské změny v závěru roku 1989 umožnily ČSČK návrat k nezávislosti a samostatnosti, ale i k některým charitativním činnostem. ČSČK se navrácí k důslednému dodržování sedmi základních principů mezinárodního hnutí Červeného kříže. V březnu 1992 byl Federálním shromážděním schválen nový Zákon č. 126/1992 Sb. o ochraně znaku

a názvu Červeného kříže a o Československém červeném kříži (na jehož základě byla Červenému kříži vrácena malá část dříve mu patřících objektů a nemovitostí /ČSČK v ČR bylo takto vráceno 12 objektů/). V roce 1991 se stává zvláštní složkou Českého červeného kříže Mládež ČČK.

V souvislosti se zánikem československé federace došlo ke změně i v ČSČK. Od 1.1.1993 se ČSČK rozdělil a ke dni 5.6.1993 se jeho část na území ČR transformovala v Český červený kříž (ČČK), který byl uznán Mezinárodním výborem Červeného kříže dne 26.8.1993 a dne 25.10.1993 byl přijat do Mezinárodní federací Červeného kříže a Červeného půlměsíce.

Český červený kříž nadále plní úkoly v bezpříspěvkovém dárcovství krve, ve výuce a poskytování první pomoci, v sociální oblasti, pořádá ozdravné rekondiční pobyty pro zdravotně postižené děti. Zřizuje střediska sociálních služeb, geriatrická centra, stravovny pro důchodce a bezdomovce, ošacovací střediska, sociální domy s bezbariérovými byty pro staré a invalidní občany, stacionáře pro zdravotně oslabené děti, byty pro osamělé matky. Organizuje domácí ošetrovatelskou péči, v některých regionech provozuje opět zdravotní dopravní službu. Je zřizovatelem řady nestátních zdravotnických zařízení. K plnění úkolů v mimořádných situacích vytváří síť Humanitárních jednotek ČČK. Dále provozuje Pátrací službu ČČK, poskytuje humanitární pomoci do zahraničí. Zabývá se také šířením znalosti mezinárodního humanitárního práva a humanitárních principů.

Velmi dobře obstál Český červený kříž při katastrofálních povodních na Moravě v roce 1997, kdy celkový rozsah jeho pomoci přesáhl 600 milionů korun. Poskytl materiální pomoc cca 9.000 tun materiálu, přímou finanční pomoc pro 15.200 rodin, finanční pomoc k obnově bydlení 923 rodinám. ČČK vybudoval 7 domů s pečovatelskou službou v postižených oblastech. I při rozsáhlých povodních v roce 2002 poskytoval ČČK humanitární pomoc a v rámci projektů obnovy vystavěl či opravil přes osmdesát objektů v rozsahu přes 330 milionů Kč (režijní náklady činily jen 1,7%).

Mládež ČČK pomáhá při výuce první pomoci dětí a mládeže, realizuje projekty k prevenci šíření HIV/AIDS, průvodcovskou službu Help trans, organizuje

zájmovou činnost dětí.

Kolektivními členy ČČK se postupně stávají Vodní záchranná služba ČČK, Horská služba ČR (o.p.s. i o.s.), Svaz záchranných brigád kynologů, Skalní záchranná služba CHKO Broumovsko, Speleologická záchranná služba a Česká unie námořního jachtingu.

Historie přípravy ČČK na katastrofy

Úsilí ČSČK o konkrétní aktivní pomoc svými členy a dobrovolníky při přírodních katastrofách a dalších nouzových stavech existuje prakticky od jeho založení v roce 1919. V období první republiky to byly tzv. hlídky samaritské stráže, které vytvářel ČSČK spolu s dobrovolnými hasiči. V letech 1949 - 1989 pak ČSČK budoval tzv. zdravotnické družiny ČSČK a zdravotnické družiny mladých. Po roce 1989 a po vzniku samostatného ČČK od roku 1993 pak byly vytvářeny tzv. Záchranné jednotky ČČK a Pomocné záchranné týmy ČČK.

Ničivé povodně na Moravě v roce 1997 pak ukázaly naléhavou potřebu pomoci útvarů ČČK - totiž v tzv. druhém sledu. To znamená zasahovat při ošetřování lehce raněných, při evakuaci postižených osob, při zajištění jejich nouzového ubytování, nouzového stravování, při distribuci humanitární pomoci, při potřebné psychologické a sociální pomoci. Lze konstatovat, že ČČK v této nové roli obstál. Vypravil do postižených oblastí více než 2.900 nákladních automobilů s materiální pomocí v objemu cca 9.000 tun.

Sídlo:

Thunovská 18

118 04 Praha 1

Telefon: 251 104 111

Fax: 251 104 265

Email: info@cervenykriz.eu

Organizační struktura:

Český červený kříž je humanitární občanské sdružení působící na celém území České republiky. Působí zejména v oblasti humanitární, sociální a zdravotní. Naplňování poslání a plnění úkolů ČČK je všeobecně prospěšnou činností. V současné době má ČČK celkem 69 tisíc členů a dobrovolníků sdružených v 1.598 místních skupinách. Český červený kříž je humanitární občanské sdružení. Je jedinou státem uznanou a mezinárodně potvrzenou národní společností Červeného kříže na území České republiky. Ve smyslu Ženevských úmluv (dohod, konvencí) je pomocnou organizací vojenské zdravotní služby. Jeho postavení a hlavní úkoly jsou upraveny Zákonem č. 126/1992 Sb. o ochraně znaku a názvu Červeného kříže a o Československém červeném kříži. Mezinárodním výborem Červeného kříže byl Český červený kříž uznán 26.8.1993 a za člena Mezinárodní federace Červeného kříže a Červeného půlměsíce byl přijat 25.10.1993. Ve své činnosti Český červený kříž navazuje na své předchůdce - na "Vlastenecký pomocný spolek pro Království české", který byl založen 5. září 1868 a na Československý červený kříž, který byl založen 6. února 1919. Český červený kříž, jako samostatná organizace, byl po rozdělení ČSČK registrován Ministerstvem vnitra ČR dne 10.6.1993 pod č.j. VS/1-20998/93-R.

Působnost: celorepubliková i mezinárodní.

Problematika, kterou se občanské sdružení zabývá:

Řídí činnost humanitární jednotky ČČK a zajišťuje návaznost na další složky IZS, poskytuje první pomoc raněným v návaznosti na zasahující profesionální zdravotnickou záchrannou službu, zabezpečuje nouzové ubytování osob vyproštěných a odsunutých z místa neštěstí, zajišťuje nouzové stravování osob vyproštěných a odsunutých z místa neštěstí, poskytuje potřebnou sociální a psychologickou pomoc, vede registraci odsunutých osob, zajišťuje jejich vybavení ošacením a základními hygienickými potřebami. Spolupracuje v případě potřeby s Pátrací službou ČČK při vyhledávání a spojování členů rozdělených rodin, zajišťuje technické zázemí humanitární jednotky ČČK (spojení, dopravu, materiální vybavení, logistiku

a návaznost na krajské sklady, případně na Ústřední sklad ČČK).

Možnosti občanského sdružení: materiální a lidské zdroje.

Způsob financování:

K financování projektů humanitárních pomoci využívá ČČK prostředků Fondu Humanity ČČK.

Fond Humanity Českého červeného kříže byl zřízen ČČK zejména za účelem:

- 1) zmírňování útrap v případě válečných stavů, katastrof a jiných mimořádných událostí, ohrožujících životy, zdraví a majetek lidí formou okamžité humanitární pomoci a následné pomoci při likvidaci následků těchto stavů a událostí,
- 2) řešení nárazových tíživých, život nebo zdraví ohrožujících, sociálních stavů,
- 3) poskytování pomoci zdravotně oslabeným, postiženým, či jinak potřebným občanům,
- 4) realizace a rozvoje humanitárních aktivit, zřizování a provozování sociálních a zdravotnických zařízení a provádění činností a akcí přímo souvisejících s naplňováním poslání a úkolů ČČK v souladu s ust. § 5 zákona č. 126/1992 Sb. a článkem 2. hlavy I. Stanov ČČK.

Využitelnost při řešení mimořádných událostí, včetně výčtu MU, při kterých je využitelné: Nová legislativa - 3 krizové zákony přijaté v roce 2000 a platné od 1.1.2001 (tj. Zákon o krizovém řízení, Zákon o Integrovaném záchranném systému a Zákon o Hasičském záchranném sboru) - pak v podstatě jen potvrdila zařazení ČČK do tzv. druhého sledu. První sled je podle těchto zákonů kompletně zajišťován profesionály - profesionálními hasiči, profesionálními zdravotníky a příslušníky policie.

Na tuto nově vzniklou situaci reagoval Český červený kříž založením systému tzv. Humanitárních jednotek.

Humanitární jednotky ČČK

Humanitární jednotky ČČK jsou naším hlavním nástrojem programu

připravenosti na katastrofy. Tento poměrně nový systém byl vybudován v úzké spolupráci s Německým červeným křížem, který má na tomto poli bohaté zkušenosti.

Při tvorbě struktury Humanitárních jednotek ČČK jsme vycházeli ze světových statistik, z nichž vyplývá, že při katastrofách velkého rozsahu nalezneme na místě neštěstí:

- 20 % těžce zraněných,
- 40 % lehce zraněných,
- 40 % nezraněných.

O těžce zraněné se postarají v rámci IZS v ČR výše uváděné profesionální složky. Druhosledové jednotky, v našem případě Humanitární jednotky ČČK, jsou zaměřeny na lehce zraněné a nezraněné osoby, což dohromady představuje více než polovinu všech postižených. Humanitární jednotky jsou zřízeny téměř při všech Oblastních spolcích ČČK.

Struktura Humanitární jednotky ČČK

Humanitární jednotka ČČK má 21 členů v následující organizační struktuře a vymezených hlavních úkolech:

- *Velitel* - řídí činnost HJ ČČK a zajišťuje návaznost na další složky IZS,
- *1 zdravotnické družstvo (5 osob)* - poskytuje první pomoc raněným v návaznosti na zasahující profesionální zdravotnickou záchrannou službu,
- *1 ubytovací družstvo (4 osoby)* - zabezpečuje nouzové ubytování osob vyproštěných a odsunutých z místa neštěstí,
- *1 stravovací družstvo (4 osoby)* - zajišťuje nouzové stravování osob vyproštěných a odsunutých z místa neštěstí,
- *1 sociální družstvo (4 osoby)* - poskytuje potřebnou sociální a psychologickou pomoc, vede registraci odsunutých osob, zajišťuje jejich vybavení ošacením a základními hygienickými potřebami. Spolupracuje v případě potřeby s Pátrací službou ČČK při vyhledávání a spojování členů rozdělených rodin,
- *1 technické družstvo (3 osoby)* - zajišťuje technické zázemí HJ ČČK (spojení, dopravu, materiální vybavení, logistiku a návaznost na krajské sklady, příp. na

Ústřední sklad ČČK).

Přesně specifikováno je také materiální vybavení HJ ČČK zdravotnickým materiálem, materiálem pro nouzové stravování a ubytování a pro technické vybavení HJ ČČK.

Ústřední pohotovostní záchranná jednotka

Vedle Humanitárních jednotek ČČK byla dne 3.11.2001 zřízena tzv. Ústřední pohotovostní záchranná jednotka. V současné době má tato jednotka 20 členů. Ústřední pohotovostní záchranná jednotka ČČK je zřízena, vybavena a připravována pro plnění následujících hlavních úkolů:

- Poskytování personální humanitární pomoci ČČK v zahraničí při přírodních katastrofách na základě vyžádání národní společnosti Červeného kříže nebo Červeného půlměsíce postižené země,
- Doprovod materiální humanitární pomoci ČČK do zahraničí poskytované zemím postiženým přírodní katastrofou,
- Poskytování personální humanitární pomoci ČČK na území ČR při přírodních katastrofách, velkých průmyslových haváriích a dalších nouzových stavech a krizových situacích na základě vyžádání.

Časová možnost nasazení (doba akceschopnosti) a případný počet nasazených osob: V současné době má ČČK celkem 69 tisíc členů a dobrovolníků sdružených v 1.598 místních skupinách. [3]

3.2.4 Hand for Help

Stručná historie:

Společnost vznikla v roce 2000 jako iniciativa dobrovolných záchranářů po ničivém zemětřesení na podzim roku 1999 v Turecku, kde se zúčastnili záchranných prací. Za cíl si dala poskytovat pomoc postiženým občanům, vládním i nevládním organizacím při přírodních katastrofách a jiných mimořádných událostech. Myšlenka však nikdy nebyla zrealizována.

Události posledních let však dokázaly, že přírodní katastrofy nebudou ojedinělými jevy, a proto byla po zemětřesení v Íránském městě Bam letošního roku činnost společnosti obnovena.

Sídlo:

Hand for Help, o.p.s.

Orlí 139

Liberec 2

460 02 Liberec

IČO: 254 183 35

Email: info@handforhelp.cz

Telefon: +420 485 101 403

www.handforhelp.cz

Organizační struktura:

Správní rada, která je statutárním orgánem společnosti, je tvořena záchranáři z různých oborů, kteří mají zkušenosti ze záchranných misí u nás v republice i v zahraničí. I nadále jako jednotlivci pracují ve svých mateřských organizacích, kde pokračují v odborné práci.

Působnost:

Společnost je tvořena záchranáři z různých oborů, kteří mají zkušenosti ze záchranných misí u nás v republice i v zahraničí. I nadále jako jednotlivci pracují ve svých mateřských organizacích, kde pokračují v odborné práci.

Mezinárodní organizace The Oneness-Heart-Tears and Smiles se více či méně účastní na všech významných akcích, které Hand for Help od počátku své činnosti pořádá. Její pomoc je pro nás velmi významná, jak z organizačního, tak i prestižního hlediska. Proto velmi rádi uveřejňujeme na našich stránkách, jako malé poděkování, alespoň krátkou informaci o zakladateli této organizace, jímž je pan Sri Chinmoy, i o řediteli české pobočky této organizace, kterým je od roku 2005 pan Abhisar Laža.

Problematika, kterou se občanské sdružení zabývá:

Hand for Help není členskou organizací a neklade si za cíl vytvořit vlastní stabilní záchranný tým. Umožňuje však jednotlivým subjektům vyslat své odborníky a poskytnout jim záruky ve formě finančního a materiálně - technického zabezpečení, pojištění a právního krytí.

Možnosti občanského sdružení: materiální a lidské zdroje.

Způsob financování:

Strategie společnosti není shromáždit finanční rezervy na vlastní účet, ale nasazení týmu financovat na základě aktivace dohod s partnery a sponzory. Základním pilířem financování při mimořádné události je smluvní dohoda s bankovním domem na poskytnutí překlenovacího úvěru do několika hodin. Činnost společnosti je kontrolována dozorčí radou, ekonomiku zpracovává odborný auditor.

Využitelnost při řešení mimořádných událostí, včetně výčtu MU, při kterých je využitelné: Za cíl si dala poskytovat pomoc postiženým občanům, vládním i nevládním organizacím při přírodních katastrofách a jiných mimořádných událostech. [10]

3.3.5 Help in Danger

Stručná historie:

Podnětem pro vytvoření organizace bylo nedostatečné množství speciálních záchranářů pro přírodní katastrofy a hromadná neštěstí v České republice. Od října roku 2006 je sdružení zařazeno do Integrovaného záchranného systému ČR.

Sídlo:

Help in Danger - nestátní, nezisková organizace, občanské sdružení

Dukelská 355

289 23 Milovice

Organizační struktura:

H.I.D. je nestátní nezisková organizace, jejíž členy jsou převážně profesionálové z oblasti medicíny, vodních sportů, potápění, horolezecké a speleologické činnosti a dalších oborů. Cílem této organizace je poskytování ucelené pomoci technického a zdravotního rázu, v úzké spolupráci se ZZS, HZS a dalšími složkami IZS a to zejména při živelných pohromách a katastrofách většího rozsahu.

Sdružení H.I.D. je zařazeno do Integrovaného záchranného systému ČR, Záchranného bezpečnostního systému Hl. města Prahy a do Krizového plánu měst Nymburk a Brandýs nad Labem.

Působnost:

Celorepubliková i regionální. Výjezdy mimo působiště (Středočeský kraj) jsou omezeny pouze delší dojezdovou dobou.

Problematika, kterou se občanské sdružení zabývá:

H.I.D. si klade za svůj prvořadý úkol vytvoření týmu speciálních záchranářů pro rozsáhlé přírodní katastrofy a hromadná neštěstí. Katastrofy na území Evropy v posledních letech ukazují nutnost záchranářů - specialistů. Činnost H.I.D. je ve všech směrech realizována neziskově a výhradně za účelem poskytování záchranných, zdravotnických, technických i jiných činností pro záchranu lidských životů a majetku.

Možnosti občanského sdružení: materiální a lidské zdroje.

Způsob financování:

Základním zdrojem financování jsou příjmy z vedlejší činnosti – zdravotní asistence, školení první pomoci. Nemalou měrou se na provozu podílejí vlastní členové, dále pak sponzoři – jedná se především o materiální vybavení). Teprve v loňském roce jsme dostali dotaci ve výši 140.000,- Kč, která byla použita na nákup pomůcek.

Využitelnost při řešení mimořádných událostí, včetně výčtu MU, při kterých je

využitelné:

Hlavní náplní jsou záchranné činnosti při přírodních katastrofách a hromadných neštěstích rozsáhlého charakteru. Poskytování pomoci a záchrany osobám při krizových situacích. Speciální záchranné činnosti na vodě a v těžko dostupných terénech. Spolupráce s ostatními záchranářskými subjekty. Výuka první pomoci. Humanitární činnosti při krizových situacích. Zajišťování zdravotního dozoru na společenských, sportovních a osvětových akcích.

Úspěšnost projektu je přímo závislá na spolupráci (součinnosti) s organizacemi, zajišťujícími zdravotnické, záchranné, správní či technické činnosti v daném regionu postiženým krizovou situací. Činnost H.I.D. na území České republiky je stavěna jako doplňující článek Integrovaného záchranného systému pro případy mimořádných událostí. Výcvik, materiální vybavení a náplň činnosti je koncipována tak, aby členové H.I.D. ovládali speciální záchranářské činnosti a tyto využívali ve spolupráci se ostatními subjekty při likvidaci následků katastrof.

Sdružení může být nasazeno do jakýchkoliv akcí. Minimálně je schopno zajistit zdravotní péči a zázemí dalším zasahujícím složkám IZS. Specializací je samozřejmě zdravotní péče (většina členů jsou profesionální zdravotníci), dále pak výškové práce všeho druhu. K dispozici jsou potápěči specialisté. Disponujeme terénním vozem, sdružení je schopné zasahovat i v nepřístupném terénu. Máme k dispozici poměrně unikátní jednotku polní nemocnice, která může být použita jako ošetřovna nebo nouzové ubytování (postavena do 5 minut).

Výjezdy se uskutečňují převážně tak, že se občanské sdružení samo nabídne musíme tedy sledovat kde se co děje, poté kontaktovat příslušného velitele zásahu a nabídnout mu pomoc (také třeba starostovi úřadu nebo PČR apod.).

Časová možnost nasazení (doba akceschopnosti) a případný počet nasazených osob: Podle smlouvy s IZS musí být dodržen dojezd prvosledového týmu do jedné hodiny, dojezd veškeré techniky a vybavení pak do 90 min. Tyto časy jsou pro sdružení reálné. Všeobecně lze říci, že jsme schopni do 90 min. nasadit kompletní vybavení a deset lidí. Dojezdy jsou individuální, dle místa zásahu. [11]

3.2.6 Dětské krizové centrum, o.s.

Název sdružení:

Občanské sdružení - Dětské krizové centrum, o.s. - dříve Sdružení proti násilí na dětech

Stručná historie:

Dětské krizové centrum, o.s. založil již v roce 1992 prof. MUDr. Jiří Dunovský, DrSc. Jako první zařízení v ČR orientované na problematiku dětí týraných, zneužívaných a zanedbávaných (syndrom CAN).

Sídlo:

V Zápolí 1250/21

Praha 4 - Michle

141 00

Provozní doba:

po, st 8-16hod.

út, čt 8-18 hod

pá 8-14 hod

Organizační struktura:

Provozovatelem Dětského krizového centra je stejnojmenné občanské sdružení. Pod původním názvem - Sdružení proti násilí na dětech - bylo registrováno Ministerstvem vnitra ČR dne 15. září 1994 pod číslem II/s - OS/1-25 365/94-R. Ke změně názvu došlo v listopadu 2000. Cílem tohoto humanitárního, neziskového sdružení je zejména finanční podpora a zabezpečení činnosti Dětského krizového centra a jeho Linky důvěry a Internetové linky důvěry. Sdružení usiluje o naplňování Úmluvy o právech dítěte, kterou přijala v roce 1989 Organizace spojených národů v New Yorku a ČSFR ji ratifikovala v roce 1990.

Působnost: celorepubliková.

Problematika, kterou se občanské sdružení zabývá:

Hlavním zaměřením je problematika syndromu CAN (Child Abuse and Neglect – syndrom týraného, zneužívaného a zanedbávaného dítěte) a to jak v oblasti prevence a diagnostiky, tak v oblasti terapie.

Možnosti občanského sdružení: lidské zdroje.

Způsob financování:

Dětské krizové centrum, o.s. je závislé na dotacích, grantech, finančních darech od soukromých osob a dále od dalších partnerech (mediálních atd.)

Využitelnost při řešení mimořádných událostí, včetně výčtu MU, při kterých je využitelné:

Tým tvoří psychologové, sociální pracovníci, terapeuti. Úzce spolupracuje i s dalšími odborníky - pediatry, dětskými psychiatry i psychiatry pro dospělé, gynekology, sexuology, orgány péče o dítě, kriminalisty, vyšetřovateli, soudci a s dalšími.

Při naplňování cílů našeho pracoviště, tj. v oblasti prevence, diagnostiky a terapie syndromu týraného a zneužívaného dítěte, vycházíme z pověření Ministerstva práce a sociálních věcí z 31. srpna 2000, jímž bylo DKC pověřeno k výkonu sociálně - právní ochrany dětí v tomto rozsahu:

- vyhledávání dětí, na které se sociálně - právní ochrana zaměřuje,
- pomoc rodičům při řešení výchovných nebo jiných problémů souvisejících s péčí o dítě,
- poskytování nebo zprostředkovávání poradenství rodičům při výchově a vzdělávání dítěte a při péči o dítě zdravotně postižené,
- pořádání přednášek a kurzů zaměřených na řešení výchovných, sociálních a jiných problémů souvisejících s péčí o dítě a jeho výchovu,

- činnost zaměřenou na ochranu dětí před škodlivými vlivy a předcházení jejich vzniku,
- zřizování a provoz zařízení odborného poradenství pro péči o děti,
- zřizování a provoz zařízení pro děti vyžadující okamžitou pomoc.

Prevence: Cílem působnosti v oblasti prevence je zabránění, eventuálně zmírnění následků traumatizace dítěte – oběti. Naši pracovníci působí jako lektori přednášek pro žáky a studenty základních, středních i vysokých škol humanitního směru. Zároveň osvětlují problematiku týrání a zneužívání dětí pedagogům, zdravotníkům, pracovníkům ze sociální sféry, kriminalistům a právníkům, přednášeli i pracovníkům nápravných zařízení. Svou publikační činností či pořádáním specializovaných seminářů se pracovníci DKC aktivně podílejí na rozšiřování a prohlubování poznatků o problematice týraných a zneužívaných dětí mezi odbornou i laickou veřejností.

Diagnostika: Cílem diagnostické práce je rozpoznání příčin obtíží dítěte i celého rodinného systému. V každodenní práci se setkáváme s potřebou specifické diagnostické práce psychologů a sociálních pracovníků. Vzhledem k rozsahu naší působnosti jsme nuceni diagnosticky obsáhnout všechny věkové kategorie - od batolat, školního věku, přes problematiku dospívání, až po seniorský věk (práce s prarodiči).

Terapie: Cílem terapie je zmírnění obtíží a změna vzájemných vztahů v rodině, rozvoj osobnostní a emocionální stránky jedince. Syndrom týrání, zneužívání a zanedbávání zahrnuje jak týrání fyzické, tak i psychické, ale i sexuální zneužívání. Bez odborné terapie trauma přetrvává a může přerůst v disharmonický až patologický vývoj osobnosti, a tak vyústit v psychosociopatogenní jevy nežádoucí ve společnosti. Zanedbatelné nejsou ani problémy při dlouhodobých konfliktních situacích v rodinách - zejména předrozvodové, rozvodové a porozvodové spory o děti, které jsou touto situací hluboce zasahovány. Psychoterapeutická práce je realizována v širokém záběru - od krizové intervence přes krátkodobou individuální, skupinovou či rodinnou terapii až k dlouhodobé formě psychoterapie. Velmi důležitou složkou práce DKC je socioterapie,

tj. terénní práce s rodinou přímo v jejím přirozeném prostředí.

Zdravotnická sekce: Od 1.7.2005 obnovila svoji činnost zdravotnická sekce DKC a od uvedeného data je možné využívat služeb registrovaného klinického psychologa DKC. V rámci zdravotnické sekce nabízíme především standardní psychodiagnostiku, krizovou intervenci, podpůrnou psychoterapii.

Na klinického psychologa DKC je možné se obracet zejména se žádostí o péči o: děti týrané či sexuálně zneužívané, děti traumatizované jakoukoliv ohrožující situací (přepadení, fyzický útok, dopravní nehoda aj.), děti traumatizované vlastní přítomností při ohrožení jiné osoby (přepadení, fyzický útok, domácí násilí, dopravní nehoda aj.), děti úzkostné, bojácné, nejisté, sklíčené; děti s poruchami mezilidských vztahů (v rodině, mezi vrstevníky apod.), přičemž "dítětem" se rozumí dítě či adolescent ve věku do 18, resp. 26 let.

Časová možnost nasazení (doba akceschopnosti) a případný počet nasazených osob: zde se odvíjí od druhu pomoci a délky léčby. [5]

3.2.7 Krizové centrum RIAPS

Sídlo:

Regionální Institut Ambulantních Psychosociálních Služeb

Chelčického 39, 130 00 Praha 3 - Žižkov

tel. + fax 8.00 - 16.00 hod : + 420 222 586 768

tel. + fax 16.00 - 8.00 hod : + 420 222 582 151 - Lůžkové oddělení

Non stop telefonická Linka důvěry - 222 58 06 97

e-mail: riaps@mcssp.cz

Organizační struktura:

Městské centrum sociálních služeb a prevence - Centrum sociálních služeb Praha. Příspěvková organizace hlavního města Prahy je subjektem zastřešujícím řadu

odborných pracovišť poskytujících různé typy služeb lidem, kteří se ocitli v tíživé sociální nebo životní situaci.

Působnost:

Služby Centrum sociálních služeb nevyužívají pouze obyvatelé hlavního města, v mnoha případech je pomoc poskytována osobám prakticky z celé České republiky i cizincům. Podmínky pro poskytnutí služby: veškerá péče je plně hrazena ze zdravotního pojištění, při akutních obtížích není potřeba žádné doporučení ani objednání, pobyt na lůžkovém oddělení indikuje pouze psychiatr RIAPSu v rámci konzultace.

Problematika, kterou se občanské sdružení zabývá:

V řadě svých aktivit Centrum sociálních služeb spolupracuje se státními institucemi i neziskovými organizacemi.

Nabídka služeb:

- komplexní péče o člověka v obtížných životních situacích, které ohrožují jeho psychické zdraví,
- akutní konzultace s psychiatrem nebo psychologem 24 hodin denně,
- krátkodobá podpůrná psychoterapie - doprovázení klienta směřující ke stabilizaci jeho stavu,
- krátkodobý pobyt na lůžkovém oddělení k překlenutí krizového období.

Cílová skupina: lidé, kteří se ocitnou v obtížných životních situacích. Nepracujeme s klienty pod vlivem psychoaktivních látek (drogy, alkohol), dále s mladistvými, nenahrazujeme ambulantní psychiatrickou péči.

Vedle uvedených služeb, které tvoří těžiště vlastní činnosti, se Centrum sociálních služeb významně podílí na formulování sociální a bezpečnostní politiky města, vytváří metodické a koncepční materiály pro řízení města v sociální oblasti, účastní se na projektech směřujících ke standardizaci sociálních služeb, posuzuje projekty podané v grantových řízeních a je koordinátorem vzdělávání sociálních pracovníků pražských obcí. V řadě svých aktivit Centrum sociálních služeb

spolupracuje se státními institucemi i neziskovými organizacemi.

Možnosti občanského sdružení: Nabízí sociální, terapeutické a zdravotnické služby, psychologické i právní poradenství, přechodné ubytování nebo základní informační servis.

Způsob financování: Příspěvková organizace hlavního města Prahy.

Využitelnost při řešení mimořádných událostí, včetně výčtu MU, při kterých je využitelné: komplexní péče o člověka v obtížných životních situacích, které ohrožují jeho psychické zdraví, akutní konzultace s psychiatrem nebo psychologem 24 hodin denně, krátkodobá podpůrná psychoterapie - doprovázení klienta směřující ke stabilizaci jeho stavu, krátkodobý pobyt na lůžkovém oddělení k překlenutí krizového období.

Časová možnost nasazení (doba akceschopnosti) a případný počet nasazených osob: Provozní hodiny pro veřejnost: nepřetržitě 24 hodin denně. [14]

3.2.8 Charita Česká republika

Stručná historie:

Svaz katolické charity vznikl jako spolek za účelem lidumilství. V zápětí následuje Olomouc a Brno, posléze další diecéze. V roce 1928 se Zemské svazy charit (Čechy, Morava a Slezsko a Slovensko) sdružují. V řízení Charity dochází k centralizaci; vrcholným orgánem se stává Ústředí svazů katolických charit v ČSR. Organizačně dochází k propojení církevní a veřejnoprávní územní správy. Tato organizace měla zajistit jednotně řízenou charitní práci, tzn. že žádný ústav či spolek nemohl stát mimo jednotnou organizační strukturu Charity.

Vedle řeholních ústavů a ústavů ve správě spolků byly členy svazů spolky založené za účelem charitativního poslání. Ve farnostech fungovaly chudinské ústavy

a nadace, které podporovaly chudé, staré, sirotky atd., zde také působily farní odbory charity pod názvem "Ludmila". V "Ludmilách" se sdružovaly charitativní spolky a jednotlivci za účelem provádění křesťanské dobročinnosti.

Ve třicátých letech se činnost Charity rozšiřuje o práci s dětmi a mládeží, zdravotní a ošetrovatelskou službu v rodinách, podpůrné sociální akce. V roce 1938 funguje v rámci Charity 338 sociálních charitních ústavů.

Po listopadových událostech v roce 1989 se ve společnosti otevřel nebyvalý prostor pro nové aktivity. Zatímco vláda a státní orgány urychleně hledaly cesty ke komplexní transformaci ekonomického, sociálního a zdravotního systému (vytvoření nových sociálních institucí k řešení problémů spojených s očekávanou nezaměstnaností, inflací a rostoucí chudobou, stanovení životního minima, minimální mzdy, valorizace důchodů a sociálních dávek, nový systém zdravotního pojištění, privatizace zdravotních pojišťoven atd.), lavinovitě vznikající nadace, občanská sdružení a církevní organizace s velkou intenzitou doháněly mnohaletý deficit v konkrétní péči o dosud zanedbávané skupiny (zejména lidé staří, lidé s nejrůznějšími druhy tělesného a mentálního postižení a propuštění vězňi). Heslem doby se staly principy participace a subsidiarity, do vědomí a rozhodování lidí a institucí na všech úrovních však pronikají v následujících letech jen postupně. Společnost dosud neznala problém nezaměstnaných a bezdomovců, kriminalita a drogy byly málo výrazným fenoménem.

Velkou devizou tohoto období bylo porevoluční nadšení lidí, ochota a elán pomáhat potřebným. Mnozí lidé nacházejí v sociální oblasti vlastní seberealizaci. Nerozhoduje vzdělání, ale nadšení, případně organizační schopnosti jednotlivců.

Charitě se nyní plně otevřel prostor k obnovení jejího původního poslání. V roce 1990 byl schválen nový statut Charity, byl odstraněn dozor státu a Česká katolická charita se vrátila do pravomoci katolické církve, resp. České biskupské konference. Do řad pracovníků ústředí Charity přišli noví lidé. Činnost v té době byla postavena především na dobrovolných pracovnících.

Hlavními ohnisky aktivity v regionech byly tzv. Výbory křesťanské pomoci, které prošly zkušeností s pomocí Arménii v roce 1988 a v roce 1990 splynuly s Českou katolickou charitou. Během roku 1991 začaly vznikat první diecézní charity, jako

samostatné právní subjekty s vlastním financováním, odděleným od ústředí. Většina ředitelů diecézních charit významně ovlivnila vývoj Charity v dalších deseti letech. V jednotlivých farnostech postupně vznikaly farní a oblastní charity. Decentralizace se stala základem systematické činnosti Charity v celé republice.

V roce 1994 se začínají budovat základy práce s žadateli o azyl a migranty. S podporou Raphaelswerk postupně vzniká síť diecézních migračních koordinátorů. V roce 1995 se ČKCH zapojuje do mezinárodní sítě charit jako rovnoprávný člen Caritas Europa a Caritas Internationalis.

Pokračuje pomoc do zahraničí, kde až do roku 1995 převládá území bývalé Jugoslávie. V roce 1996 byly nalezeny způsoby a hlavně ochotní a obětaví příjemci na Ukrajině, kteří pomohli problémy se železniční přepravou překonat a rozjela se intenzivnější pomoc do této země.

V červenci roku 1997 zaplavují velkou část Moravy a část východních Čech nebyvalé povodně, které celých dvanáct dnů pustoší zemi, vyžádají si padesát obětí na lidských životech a další tisíce vystavují tragédiím a nouzi. V tento klíčový okamžik se Charitě daří nabídnout pomocnou ruku a díky rozvětvené síti středisek pomáhat nejen potřebným, ale také účinně spolupracovat se státními orgány. Vzvednutá vlna lidské solidarity přivádí do ČKCH nové pracovníky – povodňové asistenty, kteří se po zvládnutí situace věnují dalším úkolům.

Díky pomoci dárců z domova i zahraničí na povodňovou pomoc, sílí charitní síť služeb.

Pokračuje formování nestátních neziskových organizací (zejména těch, které působí v sociálně zdravotní oblasti) za účelem lobování v parlamentu a vytváření trvalého tlaku na státní správu, zejména v oblastech sociální legislativy, dotační politiky a rovnoprávnosti státních a nestátních sociálních zařízení. Nestátní organizace jsou nespokojené se stavem legislativy (stále chybí zákon o sociální pomoci a nový zákon o nadacích a občanských sdruženích, nedotažený zůstává zákon o obecně prospěšných společnostech atd.); vytvořený systém dotací je nepružný a neprůhledný. Česká republika na jedné straně patří k úspěšně se transformujícím zemím post-komunistického bloku a západní dárci postupně stahují svou podporu, na druhé straně

řada projektů, nastartovaných v letech 1993 až 1996 přichází o podporu ze státních dotací, které klesají v důsledku stagnace ekonomiky a na ně navazujících úsporných opatření (tzv. balíčků).

Česká katolická charita prošla v období závěru roku 1999 a v průběhu roku 2000 dalšími organizačními změnami. Bylo vytvořeno Sdružení Česká katolická charita jako svazek diecézních charit a organizace Česká katolická charita – Domovy duchovních a řeholnic. Cílem změn je vytvořit strukturu lépe odpovídající požadavkům Charity a projasnit vztahy mezi jednotlivými subjekty.

Zvláštní důraz je kladen na aktivitu v oblasti humanitární pomoci do zahraničí; hledají se nové formy získávání finančních prostředků (např. veřejná, tzv. Tříkrálová, sbírka plánovaná na 6. ledna 2001). Jsou posilovány vztahy s ostatními nevládními organizacemi za s cílem jednotného postupu při spolupráci se státními orgány a to především v oblasti sociálních služeb, migrace a humanitární pomoci. Důležitým úkolem je strukturální budování Charity v méně rozvinutých oblastech. Do této oblasti a směrem ke vzdělávání pracovníků směřuje v současné době především zahraniční pomoc. Cílem je vyrovnávat regionální rozdíly, které souvisejí nejen se strukturou pracovních příležitostí a ekonomickou úrovní regionu, ale i s pozicí Charity, eventuelně katolické církve v dané oblasti. Z tohoto hlediska se dá považovat za velmi znevýhodněnou oblast Severních Čech a Prahy. Hlavním nositelem tohoto úkolu je projekt podporovaný Deutsches Caritasverband, který je samozřejmě také zaměřen na zvyšování efektivity práce Charity. V následujících čtyřech letech tento projekt uzavře etapu budování struktury Sdružení Česká katolická charita.

Sdružení ČKCH je největší nevládní organizací v ČR a je si vědoma úkolů, které v oblasti sociální práce a pomoci potřebným před ní stojí. Vítá je však jako výzvu, která jí umožní naplnit poslání obsažené ve slově CARITAS – prakticky uskutečňovat milosrdnou lásku k bližnímu.

Sídlo:

Charita Česká republika

Vladislavova 12

110 00 Praha 1
tel.: +420 296 243 330
fax: +420 296 243 333
e-mail: sekretariat@charita.cz
www.charita.cz

Organizační struktura:

Nezisková humanitární organizace Charita Česká republika (CHČR) je největším nestátním poskytovatelem sociálně zdravotních služeb u nás. Naším krédem je pomoc bližním v nouzi bez ohledu na jejich příslušnost k rase, národnosti či náboženství.

Členem Charity Česká republika je šest diecézních (DCH) a dvě arcidiecézní (ACH) charity. Devátým subjektem jsou Charita Česká republika - Domovy duchovních a řeholnic. Přidruženými členy se mohou stát další právnické a fyzické osoby, jejichž činnost vychází z křesťanských principů (zatím nejsou žádné členem). Všechny devět členů sdružení má vlastní právní subjektivitu. V čele každé ACH/DCH stojí ředitel a prezident, který se stará o duchovní formaci a pastorační činnost.

V každé ACH/DCH je základní složkou farní, oblastní nebo městská charita (FCH, OCH nebo MCH). Způsob existence těchto charit je v jednotlivých diecézích rozdílný. Jsou charity dobrovolné, jejichž základní činností jsou organizování jednorázových charitativních akcí a sbírek, dále existují malé charity s jedním či jen několika zaměstnanci, provozující jednu činnost až po velké FCH, OCH či MCH čítající i více jak sto zaměstnanců provozující i sedm projektů či více. I míra samostatnosti je různá, dle místních zvyklostí a potřeb. Tato pestrost činnosti i forem existence zaručuje trvalý vývoj a růst charitního díla. Principem všech charit však zůstává základní poslání – šířit svou službou milosrdenství, tedy z lásky k bližnímu pomáhat v nouzi.

Biskup-delegát pro Charitu a misie: Mons. Jan Graubner.

Struktura církve v ČR:

Katolická církev v České republice se dělí na dvě církevní provincie:

1) Českou církevní provincii tvoří:

- Arcibiskupství pražské
- Biskupství českobudějovické
- Biskupství královéhradecké
- Biskupství litoměřické
- Biskupství plzeňské

2) Moravskou církevní provincii tvoří:

- Arcibiskupství olomoucké
- Biskupství brněnské
- Biskupství ostravsko-opavské

3) Apoštolský exarchát:

organizačně a právně církevní útvar pro katolíky byzantsko-slovanského obřadu (řeckokatolíky), kteří žijí na území České republiky

Působnost:

Katolická církev v České republice působí v řadě oblastí a činností. Kromě duchovní služby se církev spolupodílí na zvyšování vzdělanosti a kulturnosti obyvatel. Zejména pro mladé lidi poskytuje církev také mnoho mimoškolních aktivit. Velkou pozornost věnuje církev péči o rodiny. Charitativní služba, péče o seniory a nemocné patří již od počátků církve k základním charakteristikám jejího působení. Kromě osobního kontaktu oslovuje církev lidi také prostřednictvím médií.

Problematika, kterou se občanské sdružení zabývá:

Hlavní činností Charity je pomoc potřebným na území České republiky. Jde zejména o pomoc matkám s dětmi v tísní, lidem bez přístřeší, osobám se zdravotním a mentálním postižením, sociálně slabým rodinám, drogově závislým, opuštěným starým lidem, osobám, které se ocitly v osobní krizi, migrantům a uprchlíkům, vězňům a osobám vracejícím se z výkonu trestu.

Možnosti občanského sdružení:

Charita provozuje poradny, stacionáře, přechodná ubytování, domovy na trvalý pobyt, hospice apod. a vede projekty na začlenění do společnosti a využití volného času. Významná je i pomoc rodinám, které byly postiženy v letech 1997, 1998 a 2002 povodněmi. Důležitou součástí charitní práce je rovněž humanitární pomoc do zahraničí. Pracovníci Charity se rovněž účastní práce v odborných komisích na ministerstvech zdravotnictví a práce a sociálních věcí. Podílí se rovněž na vzdělávání studentů, pracovníků Charity i ostatních neziskových organizací v oblasti sociální, zdravotní a humanitární pomoci.

Způsob financování:

Charita je financována z několika zdrojů. Největší podíl tvoří tržby za sociální a zdravotní služby, dále dotace od krajů, státních dotace, příspěvky od obcí a granty na konkrétní sociální služby - na tzv. projekty. Dalším zdrojem jsou sbírky. Velkým přínosem je zejména Tříkrálová sbírka. Charita dostává také dary od organizací a jednotlivců.

Využitelnost při řešení mimořádných událostí, včetně výčtu MU, při kterých je využitelné: Oblast sociální, zdravotní a humanitární pomoci. Pomoc matkám s dětmi v tísní, lidem bez přístřeší (povodně, zemětřesení, požáry), osobám se zdravotním a mentálním postižením, sociálně slabým rodinám, drogově závislým, opuštěným starým lidem, osobám, které se ocitly v osobní krizi, migrantům a uprchlíkům, vězňům a osobám vracejícím se z výkonu trestu.

Časová možnost nasazení (doba akceschopnosti) a případný počet nasazených osob: Dle potřeby kdykoli v případě mimořádné události či krizové situace. [12]

3.3 Typové plány

V další části bych ráda ukázala, jak se hodnotí průběh reálné situace s metodikami postupů na modelových příkladech. Vytipuji si nejpravděpodobnější rozsáhlé mimořádné události, které se mohou vyskytnout, a podle typových plánů jednotlivých situací vyhodnotím činnosti při nich prováděné, včetně časového horizontu a posoudím, zda je možné v těchto situacích použít občanská sdružení, která uvedu a představím v další části mé práce.

3.3.1 Obecné informace o typových plánech

Mimořádné události, k jejichž řešení je vyhlášen některý z krizových stavů, se označují jako krizové situace. Expertním odhadem bylo stanoveno, že v podmínkách České republiky lze očekávat vyhlášení krizových stavů u omezeného počtu mimořádných událostí. Harmonogram přípravy a zpracování krizových plánů stanovil, že pro tyto krizové situace se zpracují speciální plány, označené jako typové plány.

Typovým plánem rozumíme dokument, který stanoví pro určitý druh krizové situace doporučené (typové) postupy, zásady a opatření pro její řešení. Vlastní zpracování typových plánů je přeneseno na jednotlivé ústřední správní úřady podle jejich působnosti. Se zpracováním typových plánů souvisí aplikace standardních krizových opatření. Ta jsou sestavena do katalogu krizových opatření.

Katalog krizových opatření se skládá ze seznamu krizových opatření a katalogových listů jednotlivých krizových opatření. Katalog krizových opatření obsahuje souhrnný přehled a stručný popis krizových opatření, která lze výběrovým způsobem, podle druhu, charakteru a rozsahu konkrétní krizové situace použít ke snížení jejích dopadů, pro předcházení jejímu bezprostřednímu vzniku nebo k jejímu řešení. Seznam krizových opatření je členěný na oblasti, bloky, skupiny a záznamy opatření s uvedením:

- identifikačního čísla opatření,
- stručné charakteristiky (popisu) opatření,
- orgánu schvalujícího (nařizujícího) realizaci opatření,
- orgánů a institucí, podílejících se na organizaci a řízení při realizaci opatření,
- orgánů a institucí, podílejících se na realizaci opatření,
- identifikačního kódu krizového stavu, při němž může být opatření realizováno.

Tento seznam je upraven tak, aby jej bylo možné využít při řešení jak krizových situací nevojenského, tak i vojenského charakteru.

Typ krizové situace (druh ohrožení)

- 1) Dlouhodobá inverzní situace
- 2) Povodně velkého rozsahu
- 3) Jiné živelní pohromy velkého rozsahu, mimo typu krizové situace č. 1 a 2, jako např.: rozsáhlé lesní požáry, sněhové kalamity, vichřice, sesuvy půdy, zemětřesení apod.
- 4) Epidemie – hromadné nákazy osob (včetně hygienických a dalších režimů)
- 5) Epifytie – hromadné nákazy polních kultur (včetně hygienických a dalších režimů)
- 6) Epizootie – hromadné nákazy zvířat (včetně hygienických a dalších režimů)
- 7) Radiační havárie
- 8) Havárie velkého rozsahu způsobená vybranými nebezpečnými chemickými látkami a chemickými přípravky
- 9) Jiné technické a technologické havárie velkého rozsahu – požáry, exploze, destrukce nadzemních a podzemních částí staveb
- 10) Narušení hrází významných vodohospodářských děl se vznikem zvláštní povodně
- 11) Znečištění vody, ovzduší a přírodního prostředí haváriemi velkého rozsahu
- 12) Narušení finančního a devizového hospodářství státu velkého rozsahu

- 13) Narušení dodávek ropy a ropných produktů velkého rozsahu
- 14) Narušení dodávek elektrické energie, plynu nebo tepelné energie velkého rozsahu
- 15) Narušení dodávek potravin velkého rozsahu
- 16) Narušení dodávek pitné vody velkého rozsahu
- 17) Narušení dodávek léčiv a zdravotnického materiálu velkého rozsahu
- 18) Narušení funkčnosti dopravní soustavy velkého rozsahu
- 19) Narušení funkčnosti veřejných telekomunikačních vazeb velkého rozsahu
- 20) Narušení funkčnosti veřejných informačních vazeb velkého rozsahu
- 21) Migrační vlny velkého rozsahu
- 22) Hromadné postižení osob mimo epidemií – řešení následků včetně hygienických a dalších režimů
- 23) Narušení zákonnosti velkého rozsahu

Katalogový list obsahuje ke každému, v seznamu uvedenému krizovému opatření, následující údaje:

- identifikační číslo opatření,
- stručné a výstižné charakteristiky (popis) opatření,
- orgán schvalující (nařizující) realizaci opatření,
- právní normy a prováděcí předpisy, na jejichž základě je opatření realizováno,
- charakteristiky výchozího a cílového stavu,
- požadované síly, prostředky a zdroje nezbytné pro realizaci opatření a popis činností realizovaných k dosažení požadovaného cílového stavu.

Zpracovaný typový plán je výchozím podkladem pro tvorbu operačních plánů, tj. dokumentů, které pro konkrétní druh krizové situace na daném území stanoví postupy, zásady, opatření, síly a prostředky pro její řešení, plány jejich nasazení a zabezpečení. Zpracování operačních plánů zajišťuje zpracovatel krizového plánu. Např. v případě krizových plánů kraje cestou subjektů, kterým je tato činnost stanovena v Harmonogramu zpracování krizového plánu kraje (§ 16 nařízení vlády č. 462/2000

Sb., ve znění nařízení vlády č. 36/2003 Sb.).

Současný stav zpracování typových plánů

Pro tvorbu typových plánů byl MV - generálním ředitelstvím Hasičského záchranného sboru ČR vypracován Metodický pokyn ke zpracování typových plánů pro řešení krizových situací. Tento metodický dokument upravuje podrobnosti k vnitřní struktuře a obsahu typových plánů, které jsou zpracovávány pro jednotlivé druhy krizových situací nesouvisejících se zajišťováním obrany státu před vnějším ohrožením (dále jen „krizové situace“). Typový plán pro řešení krizové situace třídí a standardizuje informace o krizové situaci a jejím řešení pro účely

- krizového plánování,
- vytvoření databází pro informační systém krizového řízení a podkladů pro scénář odezvy pro orgány krizového řízení v České republice.

Jednotlivý typový plán se zpracovává podle stanovené osnovy jako textový dokument. Uvádějí se pouze relevantní údaje pro konkrétní typ krizové situace, přičemž osnovou stanovené číslování se případným vynecháním bodu nemění. V případě potřeby lze k danému bodu a jeho číselnému označení zvolit podrobnější členění.

Typový plán obsahuje:

Hodnocení krizové situace - Popisuje se konkrétní krizová situace (typ krizové situace, původce nebo příčiny vzniku krizové situace, popřípadě cíle původců krizové situace, scénář vývoje krizové situace), její dopady, podmínky (předpoklady) a překážky (omezení) pro řešení krizové situace, jakož i příslušné vazby na zachování nezbytného rozsahu základních funkcí státu při krizových situacích a tzv. kritickou infrastrukturu.

Záměry řešení krizové situace - Popisují se doporučené typové postupy, zásady a opatření pro řešení krizové situace v oblastech krizového řízení, zajištění ochrany obyvatelstva, zajištění vnitřní a vnější bezpečnosti, jakož i zajištění ochrany ekonomiky v etapě hrozby vzniku krizové situace, etapě bezprostřední hrozby vzniku

krizové situace, etapě vzniku krizové situace, etapě řešení krizové situace a etapě likvidace následků krizové situace.

Údaje o zpracovateli typového plánu - Uvádějí se údaje o osobách, které jsou odpovědné za zpracování nebo rozpracování a aktualizaci typového plánu.

Přehled krizových opatření

V souvislosti se zpracováváním typových plánů je nutno upozornit rovněž na další dva dokumenty.

Jsou jimi:

- 1) Seznam krizových opatření pro přechod státu z mírového stavu do stavu ohrožení státu a válečného stavu vypracovaný v gesci Ministerstva obrany.
- 2) Seznam krizových opatření pro nevojenské krizové stavy vytvořený Ministerstvem vnitra. Oba tyto dokumenty obsahují obdobná „univerzální“ krizová opatření (např. aktivace orgánů a složek, aktualizace příslušné dokumentace, prověření stavu připravenosti apod.). Tato skutečnost vedla k vypracování společného dokumentu Ministerstva obrany a Ministerstva vnitra. Jedná se v zásadě o opatření obecně využitelná podle aktuální potřeby v takové míře, která závisí na rozsahu krizové situace, ale v zásadě bez ohledu na druh nevojenské či vojenské krizové situace. Příslušné typové postupy, zásady a opatření pro řešení jednotlivých druhů (typů) nevojenských krizových situací vyplynou právě ze zpracovaných typových plánů krizových situací. [6, 9, 13]

3.3.2 Využitelnost občanských sdružení k vybraným druhům typových plánů

V této podkapitole přiřadím pro představu ke každému typovému plánu některé z prezentovaných občanských sdružení a dále u nich uvedu, kterými činnostmi jsou vhodné pro použití v případě určité mimořádné události či krizové situace.

3.3.2.1 Epidemie - hromadné nákazy osob (včetně hygienických a dalších režimů)

Epidemie - forma hromadného výskytu infekčních nemocí postihujících lidi, výskyt je časově i místně ohraničen, doba trvání je různá. Může být omezena na malý prostor nebo může být postiženo obyvatelstvo několika zemí. Pro vznik epidemie jsou důležité: zdroj infekce, cesty přenosu a vnímavá populace. Epidemie může probíhat buď explozivně (k nákaze došlo jednorázově a v krátké době je postižen velký počet osob), nebo vlekle (epidemie pomalu a déle probíhající, tzv. epidemie kontaktní). Epidemie extrémně velkého rozsahu zahrnující většinu světa se nazývá pandemie. [15, 18]

Člověk v tísni

- budování dočasných příbytků, případně distribuce stanů nebo materiálu na dočasné přístřeší,
- distribuce potravin,
- distribuce léků, hygienických potřeb, ošacení, přikrývek aj.,
- poskytování lékařského ošetření,
- provizorní obnova školní výuky,
- psychosociální pomoc obětem.

Český červený kříž

- zajišťuje nouzové stravování osob vyproštěných a odsunutých z místa neštěstí,
- poskytuje potřebnou sociální a psychologickou pomoc, zajišťuje jejich vybavení ošacením a základními hygienickými potřebami,
- poskytování personální humanitární pomoci na území ČR při nouzových stavech a krizových situacích na základě vyžádání.

3.3.2.2 Havárie velkého rozsahu způsobená vybranými nebezpečnými chemickými látkami a chemickými přípravky

K úniku nebezpečných chemických látek může dojít prakticky všude. Mimo stacionární zdroje (průmyslové a výrobní objekty) to mohou být i zdroje mobilní, v našich podmínkách silniční a železniční přepravní prostředky. Zatímco rozsahem ohrožení jsou nebezpečnější v mnoha případech stacionární zdroje, jejich účinky bývají již v prvopočátcích minimalizovány z důvodu fungujících preventivních opatření zpracovatelem. U mobilních zdrojů, tzn. havárie v dopravě, dochází k únikům nejčastěji, kdekoliv, bez včasné možnosti jejich minimalizace. [16]

ADRA

- humanitární pomoc,
- podpora zdravotnické péče,
- jednorázová rychlá pomoc při vzniku krizové situace.

Člověk v tísni

- budování dočasných příbytků, případně distribuce stanů nebo materiálu na dočasné přístřeší,
- distribuce potravin,
- distribuce léků, hygienických potřeb, ošacení, přikrývek aj.,
- poskytování lékařského ošetření,
- psychosociální pomoc obětem.

Český červený kříž

- zajišťuje návaznost na další složky IZS,
- poskytuje první pomoc raněným v návaznosti na zasahující profesionální zdravotnickou záchrannou službu,
- zabezpečuje nouzové ubytování osob vyproštěných a odsunutých z místa

neštěstí,

- zajišťuje nouzové stravování osob vyproštěných a odsunutých z místa neštěstí,
- poskytuje potřebnou sociální a psychologickou pomoc, vede registraci odsunutých osob, zajišťuje jejich vybavení ošacením a základními hygienickými potřebami. Spolupracuje v případě potřeby s Pátrací službou ČČK při vyhledávání a spojování členů rozdělených rodin,
- poskytování personální humanitární pomoci ČČK na území ČR při velkých průmyslových haváriích a dalších nouzových stavech a krizových situacích na základě vyžádání.

Hand for Help

- poskytnutí pomoci postiženým občanům, vládním i nevládním organizacím při přírodních katastrofách a jiných mimořádných událostech.

Help in Danger

- záchranné činnosti při hromadných neštěstích rozsáhlého charakteru,
- poskytování pomoci a záchrany osobám při krizových situacích,
- speciální záchranné činnosti na vodě,
- speciální záchranné činnosti v těžko dostupných terénech,
- spolupráce s ostatními záchranářskými subjekty,
- humanitární činnosti při krizových situacích,
- zdravotní péče (většina členů jsou profesionální zdravotníci),
- výškové práce všeho druhu,
- k dispozici terénní vůz,
- k dispozici poměrně unikátní jednotka polní nemocnice, která může být použita jako ošetrovna nebo nouzové ubytování (postavena do 5 minut).

Dětské krizové centrum, o. s.

- zabránění, eventuálně zmírnění následků traumatizace dítěte,

- klinický psycholog DKC je možné se obracet zejména se žádostí o péči o: děti traumatizované jakoukoliv ohrožující situací.

Krizové centrum RIAPS

- komplexní péče o člověka v obtížných životních situacích, které ohrožují jeho psychické zdraví,
- akutní konzultace s psychiatrem nebo psychologem 24 hodin denně,
- psychologické i právní poradenství.

Charita Česká republika

- sociální, zdravotní a humanitární pomoc.

3.3.2.3 Narušení dodávek elektrické energie, plynu nebo tepelné energie velkého rozsahu

Je krizová situace, která má citelné následky pro vyspělou civilizaci, jenž je závislá na pravidelné dodávce elektrické energie apod. Vlivem vnějších událostí přerušení vedení dojde k zastavení pravidelné dodávky energie. Následuje kolaps moderní civilizace v podobě nefunkčnosti základních služeb jako je veřejná doprava, osvětlení, výtahy, většina elektrospotřebičů atd. Následkem bývá vypuknutí vlny rabování a při dlouhodobějším dopadu na společnost i občanských nepokojů. [7]

V těchto situacích dochází k tzv. sekundárním krizovým situacím, kdy v návaznosti na primární příčinu (narušení dodávek el. energie, plynu.....) následně dochází např. k epidemiím apod.

ADRA

- humanitární pomoc.

Člověk v tísní

- budování dočasných příbytků, případně distribuce stanů nebo materiálu na dočasné přístřeší,
- distribuce potravin,
- distribuce léků, hygienických potřeb, ošacení, přikrývek aj.,
- poskytování lékařského ošetření.

Český červený kříž

- zabezpečuje nouzové ubytování osob,
- zajišťuje nouzové stravování osob,
- poskytuje potřebnou sociální a psychologickou pomoc.

Help in Danger

- poskytování pomoci a záchrany osobám při krizových situacích,
- humanitární činnosti při krizových situacích,
- zdravotní péče (většina členů jsou profesionální zdravotníci).

Krizové centrum RIAPS

- akutní konzultace s psychiatrem nebo psychologem 24 hodin denně,
- přechodné ubytování nebo základní informační servis.

Charita Česká republika

- sociální, zdravotní a humanitární pomoc,
- pomoc potřebným na území České republiky - zejména o pomoc matkám s dětmi v tísní, lidem bez přístřeší, opuštěným starým lidem, osobám, které se ocitly v osobní krizi,
- provoz poradny, stacionáře, přechodná ubytování.

3.3.2.4 *Radiační havárie*

Radiační havárie je civilizační katastrofa, která vzniká únikem radioaktivní látky do prostředí, ve kterém se za normálních podmínek nevyskytuje. Zasažené prostředí je vystaveno radioaktivnímu záření, což se projevuje poškozením genetické informace a rakovinovým bujením až k zániků jedince (i ve větším množství). Mezi nejhroženější oblasti patří okolí jaderných elektráren a místa, kde explodovala jaderná bomba. Zamořená oblast se dá částečně dekontaminovat důkladným očištěním. [7, 15]

ADRA

- podpora zdravotnické péče,
- jednorázová rychlá pomoc při vzniku krizové situace.

Člověk v tísní

- budování dočasných příbytků, případně distribuce stanů nebo materiálu na dočasné přístřeší,
- distribuce potravin,
- distribuce léků, hygienických potřeb, ošacení, příkryvek aj.,
- poskytování lékařského ošetření,
- psychosociální pomoc obětem.

Český červený kříž

- zajišťuje návaznost na další složky IZS,
- poskytuje první pomoc raněným v návaznosti na zasahující profesionální zdravotnickou záchrannou službu,
- zabezpečuje nouzové ubytování osob vyproštěných a odsunutých z místa neštěstí,
- zajišťuje nouzové stravování osob vyproštěných a odsunutých z místa neštěstí,
- poskytuje potřebnou sociální a psychologickou pomoc, vede registraci

odsunutých osob, zajišťuje jejich vybavení ošacením a základními hygienickými potřebami,

- poskytování personální humanitární pomoci ČČK na území ČR při velkých průmyslových haváriích a dalších nouzových stavech a krizových situacích na základě vyžádání.

Hand for Help

- poskytnutí pomoci postiženým občanům, vládním i nevládním organizacím při přírodních katastrofách a jiných mimořádných událostech.

Help in Danger

- záchranné činnosti při přírodních katastrofách a hromadných neštěstích rozsáhlého charakteru,
- poskytování pomoci a záchrany osobám při krizových situacích,
- speciální záchranné činnosti v těžko dostupných terénech,
- spolupráce s ostatními záchranářskými subjekty,
- zdravotní péče (většina členů jsou profesionální zdravotníci),
- výškové práce všeho druhu,
- k dispozici jsou potápěči specialisté,
- k dispozici terénní vůz,
- k dispozici poměrně unikátní jednotka polní nemocnice, která může být použita jako ošetrovna nebo nouzové ubytování (postavena do 5 minut).

Krizové centrum RIAPS

- komplexní péče o člověka v obtížných životních situacích, které ohrožují jeho psychické zdraví,
- akutní konzultace s psychiatrem nebo psychologem 24 hodin denně.

Charita Česká republika

- sociální, zdravotní a humanitární pomoc,

- provoz poradny.

3.3.2.5 Jiné technické a technologické havárie velkého rozsahu - požáry, exploze, destrukce nadzemních a podzemních částí staveb

ADRA

- humanitární pomoc do katastrofou postižené země,
- podpora zdravotnické péče,
- azylové domy,
- jednorázová rychlá pomoc při vzniku krizové situace.

Člověk v tísní

- budování dočasných příbytků, případně distribuce stanů nebo materiálu na dočasné přístřeší,
- distribuce potravin,
- distribuce léků, hygienických potřeb, ošacení, příkryvek aj.,
- poskytování lékařského ošetření,
- provizorní obnova školní výuky,
- psychosociální pomoc obětem,
- rekonstrukce domů,
- rekonstrukce škol a jiných zničených zařízení.

Český červený kříž

- zajišťuje návaznost na další složky IZS,
- poskytuje první pomoc raněným v návaznosti na zasahující profesionální zdravotnickou záchrannou službu,
- zabezpečuje nouzové ubytování osob vyproštěných a odsunutých z místa neštěstí,
- zajišťuje nouzové stravování osob vyproštěných a odsunutých z místa neštěstí,

- poskytuje potřebnou sociální a psychologickou pomoc, vede registraci odsunutých osob, zajišťuje jejich vybavení ošacením a základními hygienickými potřebami. Spolupracuje v případě potřeby s Pátrací službou ČČK při vyhledávání a spojování členů rozdělených rodin,
- poskytování personální humanitární pomoci ČČK na území ČR při přírodních katastrofách, velkých průmyslových haváriích a dalších nouzových stavech a krizových situacích na základě vyžádání.

Hand for Help

- poskytnutí pomoci postiženým občanům, vládním i nevládním organizacím při přírodních katastrofách a jiných mimořádných událostech.

Help in Danger

- záchranné činnosti při přírodních katastrofách a hromadných neštěstích rozsáhlého charakteru,
- poskytování pomoci a záchrany osobám při krizových situacích,
- speciální záchranné činnosti na vodě,
- speciální záchranné činnosti v těžko dostupných terénech,
- spolupráce s ostatními záchranářskými subjekty,
- humanitární činnosti při krizových situacích,
- zdravotní péče (většina členů jsou profesionální zdravotníci),
- výškové práce všeho druhu,
- k dispozici jsou potápěči specialisté,
- k dispozici terénní vůz,
- k dispozici poměrně unikátní jednotka polní nemocnice, která může být použita jako ošetrovna nebo nouzové ubytování (postavena do 5 minut).

Dětské krizové centrum, o. s.

- zabránění, eventuálně zmírnění následků traumatizace dítěte.

Krizové centrum RIAPS

- komplexní péče o člověka v obtížných životních situacích, které ohrožují jeho psychické zdraví,
- akutní konzultace s psychiatrem nebo psychologem 24 hodin denně,
- sociální, terapeutické a zdravotnické služby,
- psychologické poradenství.

Charita Česká republika

- sociální, zdravotní a humanitární pomoc,
- pomoc potřebným na území České republiky – zejména lidem bez přístřeší, opuštěným starým lidem, osobám, které se ocitly v osobní krizi.
- provoz poradny, stacionáře, přechodná ubytování,
- projekty na začlenění do společnosti a využití volného času.

3.3.2.6 *Narušení funkčnosti dopravní soustavy velkého rozsahu*

Funkčnost dopravní soustavy může být ohrožena např. dopravní nehodou. Dopravní nehoda je událost, během které dochází k poškození dopravního stroje, zranění přepravovaných nebo kolemjdoucích osob. Rozlišujeme několik druhů dopravní nehody v závislosti na použitém prostředku (letecké neštěstí, autonehoda, železniční neštěstí, potopení lodi atd.) V závislosti na prostředku jsou rozdílné následné škody na majetku, přírodě či na lidských obětech. Mezi nejtragičtější nehody do počtu obětí spadají letecká neštěstí. Nejčastějším druhem nehody s nejvíce mrtvými je ale vlivem autonehod. [7]

ADRA

- humanitární pomoc,
- podpora zdravotnické péče,
- jednorázová rychlá pomoc při vzniku krizové situace.

Člověk v tísni

- distribuce potravin,
- distribuce léků, hygienických potřeb, ošacení, přikrývek aj.,
- poskytování lékařského ošetření,
- rekonstrukce jiných zničených zařízení.

Český červený kříž

- zajišťuje nouzové stravování osob vyproštěných a odsunutých z místa neštěstí.

Help in Danger

- záchranné činnosti při přírodních katastrofách a hromadných neštěstích rozsáhlého charakteru,
- speciální záchranné činnosti v těžko dostupných terénech,
- spolupráce s ostatními záchranářskými subjekty,
- humanitární činnosti při krizových situacích,
- výškové práce všeho druhu,
- k dispozici terénní vůz,
- k dispozici poměrně unikátní jednotka polní nemocnice, která může být použita jako ošetrovna nebo nouzové ubytování (postavena do 5 minut).

Dětské krizové centrum, o. s.

- zabránění, eventuálně zmírnění následků traumatizace dítěte,
- děti traumatizované jakoukoliv ohrožující situací – dopravní, letecká nehoda aj.

Krizové centrum RIAPS

- komplexní péče o člověka v obtížných životních situacích, které ohrožují jeho psychické zdraví,
- akutní konzultace s psychiatrem nebo psychologem 24 hodin denně,

- krátkodobá podpůrná psychoterapie - doprovázení klienta směřující ke stabilizaci jeho stavu,
- krátkodobý pobyt na lůžkovém oddělení k překlenutí krizového období.

Charita Česká republika

- sociální, zdravotní a humanitární pomoc,
- pomoc potřebným na území České republiky - lidem bez přístřeší,
- provoz poradny, stacionáře, přechodná ubytování.

3.3.2.7 Povodně velkého rozsahu

Povodeň je mimořádně vysoký stav vody, který přináší obyvatelům okolních poloh značné škody na majetku. Za normálních poměrů každý vodní tok zachovává jisté množství vody, které s okolními břehy vytváří určitou vodní hladinu, jejíž výše kolísá jen o několik milimetrů nebo centimetrů. To vše závisí na atmosférických srážkách nad oblastí pozorovaného toku. Shlukne-li se průtrž mračen, nebo je-li po silné sněhové vánici náhlá obleva nebo prší-li po dlouhou dobu, země nestačí pohltit množství vody a nastává povodeň. [7]

ADRA

- humanitární pomoc,
- podpora zdravotnické péče,
- azylové domy,
- jednorázová rychlá pomoc při vzniku krizové situace,
- pořádání sportovních, kulturních a humanitárních akcí pro děti a mládež (ovlivnit vhodné trávení jejich volného času),
- poradenská služba,
- psychologická intervence.

Člověk v tísní

- budování dočasných příbytků, případně distribuce stanů nebo materiálu na dočasné přístřeší,
- distribuce potravin,
- distribuce léků, hygienických potřeb, ošacení, přikrývek aj.,
- poskytování lékařského ošetření,
- provizorní obnova školní výuky,
- psychosociální pomoc obětem,
- rekonstrukce domů,
- rekonstrukce škol a jiných zničených zařízení.

Český červený kříž

- zajišťuje návaznost na další složky IZS,
- poskytuje první pomoc raněným v návaznosti na zasahující profesionální zdravotnickou záchrannou službu,
- zabezpečuje nouzové ubytování osob vyproštěných a odsunutých z místa neštěstí,
- zajišťuje nouzové stravování osob vyproštěných a odsunutých z místa neštěstí,
- poskytuje potřebnou sociální a psychologickou pomoc, vede registraci odsunutých osob, zajišťuje jejich vybavení ošacením a základními hygienickými potřebami. Spolupracuje v případě potřeby s Pátrací službou ČČK při vyhledávání a spojování členů rozdělených rodin,
- doprovod materiální humanitární pomoci ČČK do zahraničí poskytované zemím postiženým přírodní katastrofou,
- poskytování personální humanitární pomoci ČČK na území ČR při přírodních katastrofách.

Hand for Help

- poskytnutí pomoci postiženým občanům, vládním i nevládním organizacím při přírodních katastrofách a jiných mimořádných událostech.

Help in Danger

- záchranné činnosti při přírodních katastrofách a hromadných neštěstích rozsáhlého charakteru,
- poskytování pomoci a záchrany osobám při krizových situacích,
- speciální záchranné činnosti na vodě,
- speciální záchranné činnosti v těžko dostupných terénech,
- spolupráce s ostatními záchranářskými subjekty,
- humanitární činnosti při krizových situacích,
- zdravotní péče (většina členů jsou profesionální zdravotníci),
- k dispozici jsou potápěči specialisté,
- k dispozici terénní vůz,
- k dispozici poměrně unikátní jednotka polní nemocnice, která může být použita jako ošetrovna nebo nouzové ubytování (postavena do 5 minut).

Krizové centrum RIAPS

- komplexní péče o člověka v obtížných životních situacích, které ohrožují jeho psychické zdraví,
- akutní konzultace s psychiatrem nebo psychologem 24 hodin denně,
- psychologické poradenství,
- přechodné ubytování.

Charita Česká republika

- sociální, zdravotní a humanitární pomoc,
- pomoc potřebným na území České republiky - lidem bez přístřeší, sociálně slabým rodinám, opuštěným starým lidem, osobám, které se ocitly v osobní krizi,

- provoz poradny, stacionáře, přechodná ubytování.

3.3.2.8 Živelní pohroma velkého rozsahu - rozsáhlé lesní požáry

Lesní požáry jsou jednou z nejčastějších přírodních katastrof, která každoročně poničí velké oblasti. Přírodně je zapříčiněn blesky, ale většinou se jedná o důsledek lidské lehkovážnosti a nebo záměru. Jestliže je oheň dostatečně rozsáhlý a silný, přeměňuje počasí a mění vzdušné proudy v oblasti. [7]

Člověk v tísní

- budování dočasných příbytků, případně distribuce stanů nebo materiálu na dočasné přístřeší,
- distribuce potravin,
- hygienických potřeb, ošacení, příkrývek aj.,
- poskytování lékařského ošetření,
- provizorní obnova školní výuky,
- psychosociální pomoc obětem,
- rekonstrukce domů,
- rekonstrukce škol a jiných zničených zařízení.

Český červený kříž

- zajišťuje návaznost na další složky IZS,
- poskytuje první pomoc raněným v návaznosti na zasahující profesionální zdravotnickou záchrannou službu,
- zabezpečuje nouzové ubytování osob vyproštěných a odsunutých z místa neštěstí,
- zajišťuje nouzové stravování osob vyproštěných a odsunutých z místa neštěstí,
- poskytuje potřebnou sociální a psychologickou pomoc, vede registraci odsunutých osob, zajišťuje jejich vybavení ošacením a základními hygienickými potřebami,

- poskytování personální humanitární pomoci ČČK na území ČR při přírodních katastrofách, velkých průmyslových haváriích a dalších nouzových stavech a krizových situacích na základě vyžádání.

Help in Danger

- záchranné činnosti při přírodních katastrofách a hromadných neštěstích rozsáhlého charakteru,
- poskytování pomoci a záchrany osobám při krizových situacích,
- speciální záchranné činnosti v těžko dostupných terénech,
- spolupráce s ostatními záchranářskými subjekty,
- humanitární činnosti při krizových situacích,
- zdravotní péče (většina členů jsou profesionální zdravotníci),
- výškové práce všeho druhu,
- k dispozici terénní vůz,
- k dispozici poměrně unikátní jednotka polní nemocnice, která může být použita jako ošetrovna nebo nouzové ubytování (postavena do 5 minut).

Dětské krizové centrum, o. s.

- zabránění, eventuálně zmírnění následků traumatizace dítěte.

Krizové centrum RIAPS

- komplexní péče o člověka v obtížných životních situacích, které ohrožují jeho psychické zdraví,
- akutní konzultace s psychiatrem nebo psychologem 24 hodin denně,
- psychologické i právní poradenství,
- přechodné ubytování nebo základní informační servis.

Charita Česká republika

- sociální, zdravotní a humanitární pomoc,
- pomoc potřebným na území České republiky - lidem bez přístřeší,

- provoz poradny,
- přechodná ubytování.

3.3.2.9 Živelní pohroma velkého rozsahu - sněhová kalamita

ADRA

- jednorázová rychlá pomoc při vzniku krizové situace.

Člověk v tísní

- distribuce potravin,
- distribuce léků, hygienických potřeb, ošacení, přikrývek aj.,
- provizorní obnova školní výuky,
- poskytování lékařského ošetření.

Český červený kříž

- zajišťuje návaznost na další složky IZS,
- zabezpečuje nouzové ubytování osob,
- zajišťuje nouzové stravování osob,
- poskytuje potřebnou sociální a psychologickou pomoc,
- poskytování personální humanitární pomoci ČČK na území ČR při přírodních katastrofách a dalších nouzových stavech a krizových situacích na základě vyžádání.

Help in Danger

- záchranné činnosti při přírodních katastrofách a hromadných neštěstích rozsáhlého charakteru,
- poskytování pomoci a záchrany osobám při krizových situacích,
- speciální záchranné činnosti v těžko dostupných terénech,
- spolupráce s ostatními záchranářskými subjekty,

- humanitární činnosti při krizových situacích,
- zdravotní péče (většina členů jsou profesionální zdravotníci),
- výškové práce všeho druhu.

Krizové centrum RIAPS

- přechodné ubytování nebo základní informační servis.

3.3.2.10 Živelní pohroma velkého rozsahu - sesuvy půdy, zemětřesení apod.

Sesuv půdy je geologický proces, během kterého se vlivem gravitačního působení dostává do pohybu horninový materiál, který klouže po spádnicí do míst s nižší nadmořskou výškou. Během cesty smetává proud všechno, co mu stojí v cestě. Nejčastěji vznikají sesuvy v místech, kde je nestabilní podloží, které vlivem deště či mrazu dostává impuls k pohybu. Následky sesuvu jsou lokální, ale o to více zničující, jelikož naprosto devastují oblasti, kudy proud postupoval.

Zemětřesení je katastrofa způsobená pohybem tektonických desek v zemské kůře. Vzniká pod povrchem a na jeho povrchu se projevuje třesením, smršťováním a roztahováním. Vlivem jeho působení jsou zasaženy rozsáhlé oblasti a má často zničující účinky. Jeho předpovídání je se současným stupněm techniky nemožné. Vyskytuje se v oblastech tektonicky aktivních a měří se pomocí stupnic, které srovnávají účinky na zastavěné oblasti. [7]

ADRA

- humanitární pomoc,
- podpora zdravotnické péče,
- jednorázová rychlá pomoc při vzniku krizové situace.

Člověk v tísní

- budování dočasných příbytků, případně distribuce stanů nebo materiálu na dočasné přístřeší,

- distribuce potravin,
- distribuce léků, hygienických potřeb, ošacení, příkrývek aj.,
- poskytování lékařského ošetření,
- psychosociální pomoc obětem,
- rekonstrukce domů,
- rekonstrukce škol a jiných zničených zařízení.

Český červený kříž

- zajišťuje návaznost na další složky IZS,
- poskytuje první pomoc raněným v návaznosti na zasahující profesionální zdravotnickou záchrannou službu,
- zabezpečuje nouzové ubytování osob vyproštěných a odsunutých z místa neštěstí,
- zajišťuje nouzové stravování osob vyproštěných a odsunutých z místa neštěstí,
- poskytuje potřebnou sociální a psychologickou pomoc, vede registraci odsunutých osob, zajišťuje jejich vybavení ošacením a základními hygienickými potřebami. Spolupracuje v případě potřeby s Pátrací službou ČČK při vyhledávání a spojování členů rozdělených rodin,
- poskytování personální humanitární pomoci ČČK na území ČR při přírodních katastrofách.

Hand for Help

- poskytnutí pomoci postiženým občanům, vládním i nevládním organizacím při přírodních katastrofách a jiných mimořádných událostech.

Help in Danger

- záchranné činnosti při přírodních katastrofách a hromadných neštěstích rozsáhlého charakteru,
- poskytování pomoci a záchrany osobám při krizových situacích,

- speciální záchranné činnosti na vodě,
- speciální záchranné činnosti v těžko dostupných terénech,
- spolupráce s ostatními záchranářskými subjekty,
- humanitární činnosti při krizových situacích,
- zdravotní péče (většina členů jsou profesionální zdravotníci),
- výškové práce všeho druhu,
- k dispozici jsou potápěči specialisté,
- k dispozici terénní vůz,
- k dispozici poměrně unikátní jednotka polní nemocnice, která může být použita jako ošetrovna nebo nouzové ubytování (postavena do 5 minut).

Dětské krizové centrum, o. s.

- zabránění, eventuálně zmírnění následků traumatizace dítěte.

Krizové centrum RIAPS

- komplexní péče o člověka v obtížných životních situacích, které ohrožují jeho psychické zdraví,
- akutní konzultace s psychiatrem nebo psychologem 24 hodin denně,
- přechodné ubytování nebo základní informační servis.

Charita Česká republika

- sociální, zdravotní a humanitární pomoc,
- pomoc potřebným na území České republiky - lidem bez přístřeší, osobám se zdravotním a mentálním postižením, sociálně slabým rodinám, opuštěným starým lidem, osobám, které se ocitly v osobní krizi,
- provoz poradny, stacionáře, přechodná ubytování.

3.3.2.11 Narušení dodávek potravin velkého rozsahu

ADRA

- jednorázová rychlá pomoc při vzniku krizové situace.

Člověk v tísní

- distribuce potravin.

Český červený kříž

- zajišťuje nouzové stravování osob vyproštěných a odsunutých z místa neštěstí.
- poskytování personální humanitární pomoci ČČK na území ČR při nouzových stavech a krizových situacích na základě vyžádání.

Help in Danger

- speciální záchranné činnosti v těžko dostupných terénech – rozvoz potravin,
- k dispozici terénní vůz.

3.3.2.12 Narušení dodávek pitné vody velkého rozsahu

ADRA

- humanitární pomoc,
- jednorázová rychlá pomoc při vzniku krizové situace.

Člověk v tísní

- distribuce potravin,
- distribuce léků, hygienických potřeb, ošacení, přikrývek aj.

Český červený kříž

- poskytování humanitární pomoci ČČK na území ČR při nouzových stavech

a krizových situacích na základě vyžádání.

Charita Česká republika

- humanitární pomoc.

3.3.2.13 Migrační vlny velkého rozsahu

ADRA

- humanitární pomoc,
- podpora zdravotnické péče,
- azylové domy,
- jednorázová rychlá pomoc při vzniku krizové situace.

Člověk v tísni

- budování dočasných příbytků, případně distribuce stanů nebo materiálu na dočasné přístřeší,
- distribuce potravin,
- distribuce léků, hygienických potřeb, ošacení, přikrývek aj.,
- poskytování lékařského ošetření,
- zřizování uprchlických táborů,
- psychosociální pomoc obětem.

Český červený kříž

- zajišťuje nouzové stravování osob vyproštěných a odsunutých z místa neštěstí,
- poskytuje potřebnou sociální a psychologickou pomoc, vede registraci odsunutých osob, zajišťuje jejich vybavení ošacením a základními hygienickými potřebami. Spolupracuje v případě potřeby s Pátrací službou ČČK při vyhledávání a spojování členů rozdělených rodin,
- poskytování personální humanitární pomoci.

Help in Danger

- spolupráce s ostatními záchranářskými subjekty,
- humanitární činnosti při krizových situacích,
- k dispozici poměrně unikátní jednotka polní nemocnice, která může být použita jako ošetrovna nebo nouzové ubytování (postavena do 5 minut).

Charita Česká republika

- humanitární pomoc,
- pomoc potřebným na území České republiky - lidem bez přístřeší, osobám se zdravotním a mentálním postižením, migrantům a uprchlíkům,
- provoz poradny, stacionáře, přechodná ubytování,
- projekty na začlenění do společnosti a využití volného času.

3.3.2.14 Narušení hrází významných vodohospodářských děl se vznikem zvláštní povodně

ADRA

- humanitární pomoc,
- podpora zdravotnické péče.

Člověk v tísni

- budování dočasných příbytků, případně distribuce stanů nebo materiálu na dočasné přístřeší,
- distribuce potravin,
- distribuce léků, hygienických potřeb, ošacení, přikrývek aj.,
- poskytování lékařského ošetření,
- psychosociální pomoc obětem,
- rekonstrukce domů,
- rekonstrukce škol a jiných zničených zařízení.

Český červený kříž

- zajišťuje návaznost na další složky IZS,
- poskytuje první pomoc raněným v návaznosti na zasahující profesionální zdravotnickou záchrannou službu,
- zabezpečuje nouzové ubytování osob vyproštěných a odsunutých z místa neštěstí,
- zajišťuje nouzové stravování osob vyproštěných a odsunutých z místa neštěstí,
- poskytuje potřebnou sociální a psychologickou pomoc,
- poskytování personální humanitární pomoci ČČK na území ČR při přírodních katastrofách.

Help in Danger

- záchranné činnosti při přírodních katastrofách a hromadných neštěstích rozsáhlého charakteru,
- poskytování pomoci a záchrany osobám při krizových situacích,
- speciální záchranné činnosti na vodě,
- speciální záchranné činnosti v těžko dostupných terénech,
- spolupráce s ostatními záchranářskými subjekty,
- humanitární činnosti při krizových situacích,
- zdravotní péče (většina členů jsou profesionální zdravotníci),
- výškové práce všeho druhu,
- k dispozici jsou potápěči specialisté,
- k dispozici terénní vůz,
- k dispozici poměrně unikátní jednotka polní nemocnice, která může být použita jako ošetrovna nebo nouzové ubytování (postavena do 5 minut).

Krizové centrum RIAPS

- komplexní péče o člověka v obtížných životních situacích, které ohrožují jeho psychické zdraví,

- akutní konzultace s psychiatrem nebo psychologem 24 hodin denně,
- psychologické i právní poradenství,
- přechodné ubytování nebo základní informační servis.

Charita Česká republika

- sociální, zdravotní a humanitární pomoc,
- pomoc potřebným na území České republiky - lidem bez přístřeší, sociálně slabým rodinám, drogově závislým, opuštěným starým lidem, osobám, které se ocitly v osobní krizi,
- provoz poradny, stacionáře, přechodná ubytování.

4. Výsledky

4.1 Výsledky sociologického průzkumu

Celkem bylo dotázáno 100 osob, každý respondent odpovídal na 11 otázek, které jsem vytvořila za účelem zjistit informovanost občanů o občanských sdruženích a neziskových organizacích využitelných k řešení mimořádných událostí a krizových situací. Respondenti byli rozděleni do 3 věkových kategorií a to v rozmezí: 15 – 29 let, 30 – 65 let a starší nad 65 let.

Zde jsou zpracovány odpovědi všech dotázaných na jednotlivé otázky. Pro přehlednost jsem některé informace vložila do tabulek a grafů.

Počet respondentů			
muži		ženy	
věková kategorie	celkem osob (42)	věková kategorie	celkem osob (58)
15 - 29 let	18	15 - 29 let	16
30 - 65 let	18	30 - 65 let	35
nad 65 let	6	nad 65 let	7

Tab.I. Celkový počet a přehled jednotlivých kategorií dotazovaných

Zdroj: vlastní výzkum

1. Co si představujete pod pojmem mimořádná událost?

Odpověď:

U této otázky se jedná o velmi podobné odpovědi jak u mužů, tak u žen. Stejně tak nejsou velké rozdíly ani mezi věkovými kategoriemi. V podstatě jde dle názorů respondentů o události zaviněné přírodními živly, technologickými haváriemi a situace zaviněné člověkem. Pro úplnost pouze vyjmenuji nejčastější odpovědi: povodeň, požár, dopravní nehoda, únik plynu, epidemie, zemětřesení, sněhová kalamita, přerušování dodávky vody, teroristický útok, průmyslové havárie a jiné situace a události, které nás negativně ovlivňují. Jedná se o neobvyklou a nepředpokládanou situaci, která vybočuje od normálního stavu, dochází k odchylce od běžného života.

Také se zde objevil několikrát názor, že je to ještě situace zvládnutelná složkami IZS, na rozdíl od krizové situace.

Jako zajímavost na tomto místě uvádím odpověď, která se několikrát objevila u žen, že do mimořádné události patří narození dítěte.

Žádný z dotazovaných neodpověděl, že by nevěděl, co si pod pojmem mimořádná událost představit.

2. Co si představujete pod pojmem krizová situace?

Odpověď:

Na tuto otázku si také dovolím odpovědět souhrnem za muže i ženy. Opět jde o podobný názor, ovšem jedná se dle respondentů o situaci mnohem závažnější, než kterou představuje MU. Jedná se o ohrožení zdraví a života občanů, ovšem ve větším měřítku, jako např.: hromadná havárie na dálnici D1, ozbrojený konflikt, výbuch jaderné elektrárny, panika, atentát, evakuace, pád letadla, ohrožení státu, demise vlády apod. Jedná se o zlomový okamžik, který opět nelze předpokládat, který udeří během několika minut a je schopen převrátit člověku život „naruby“. Nebo jde o mimořádnou událost, která svou intenzitou „přešla“ do stádia krizové situace.

Jako zajímavost zde opět uvedu pár odpovědí, že krizová situace je neobvyklá situace, při které musí být vyhlášen krizový stav, který je definován zákonem. Platí zde jiný režim a může dojít ke snížení práv občanů.

Žádný z dotazovaných neodpověděl, že by nevěděl, co si pod pojmem krizová situace představí.

3. Víte na které instituce či úřady se obrátit v případě mimořádné události či krizové situace?

Odpověď:

Zde jsem se přesvědčila, že většina lidí zná velmi dobře nejen Integrovaný záchranný systém se všemi jeho složkami, ale také naše státní instituce a úřady. Mezi nejčastější odpovědi uvádím např. IZS – PČR, HZS, ZZS, z úřadů se nejčastěji jedná o obecní, městský a krajský úřad, ČSSZ, pojišťovny, dále instituce jako jsou Ministerstvo zdravotnictví či Ministerstvo obrany atd. Několik respondentů by volali na telefonní číslo 112 a jiní by se rovnou obraceli na občanská sdružení s prosbou o pomoc. Nevím, zda úmyslně, nebo doopravdy několik lidí odpovědělo, že neznají žádnou instituci ani úřad, na který by se mohli v případě nouze obrátit. Pro přehled zde uvádím tabulku s počtem osob, které by si v této situaci neporadili.

Počet respondentů			
muži		ženy	
věková kategorie	celkem osob	věková kategorie	celkem osob
15 - 29 let	1	15 - 29 let	1
30 - 65 let	2	30 - 65 let	3
nad 65 let	0	nad 65 let	1

Tab.II. Počty respondentů, kteří neznají žádnou instituci či úřad

Zdroj: vlastní výzkum

Jedná se celkem o 8 osob, což ovšem znamená celých 8 % z celkového počtu dotázaných osob.

4. Znáte nějaká občanská sdružení nebo neziskové organizace? Pokud ano, uveďte jaké.
Odpověď:

Opět jsem se u této otázky přesvědčila, že většina lidí je docela dobře informovaná o nejrůznějších občanských sdruženích a neziskových organizacích. Vyjmenovali jich v této otázce tolik druhů, že opět nemohu jmenovat všechny, ale snad uvedu alespoň pár nejvíce zastoupených, a to jsou Český červený kříž (ČČK), Adra, Jihočeské matky, Člověk v tísni, Armáda spásy, Duha, Děti země, Kynologické spolky atd. Nepřeháním, když zde uvedu, že ČČK a Adru znalo téměř 80 % všech dotazovaných.

Většina respondentů (cca 70 %) v této otázce uvedlo minimálně tři občanská sdružení nebo neziskové organizace, zbytek z nich pak dvě či pouze jedno. Jenom malá část respondentů odpovědělo (opět uvádím pro přehled v tabulce), že neznají žádné občanské sdružení či neziskovou organizaci.

Počet respondentů			
muži		ženy	
věková kategorie	celkem osob	věková kategorie	celkem osob
15 - 29 let	3	15 - 29 let	0
30 - 65 let	0	30 - 65 let	2
nad 65 let	0	nad 65 let	0

Tab.III. Počty dotazovaných, kteří neznali žádné občanské sdružení či neziskovou organizaci

Zdroj: vlastní výzkum

Jedná se celkem o 5 osob, což znamená 5 % z celkového počtu dotázaných osob.

5. Víte, k čemu občanská sdružení a neziskové organizace slouží?

Odpověď:

Na tuto otázku většina respondentů odpovídala zcela jednoduše a to, že všechna občanská sdružení slouží pro dobrou věc. Tím se myslí pomoc občanům právě při mimořádných událostech a v krizových situacích.

Další odpovědi: humanitární pomoc, podpora složek Integrovaného záchranného systému, hájení zájmů a práv občanů, materiální a sociální pomoc, psychologická pomoc, krizová intervence občanů, doplnění úlohy státu v jednotlivých sektorech.

Opět uvádím tabulku s počtem dotazovaných osob, které neznaly účel ani jediného občanského sdružení či neziskové organizace.

Počet respondentů			
muži		ženy	
věková kategorie	celkem osob	věková kategorie	celkem osob
15 - 29 let	0	15 - 29 let	0
30 - 65 let	2	30 - 65 let	1
nad 65 let	0	nad 65 let	0

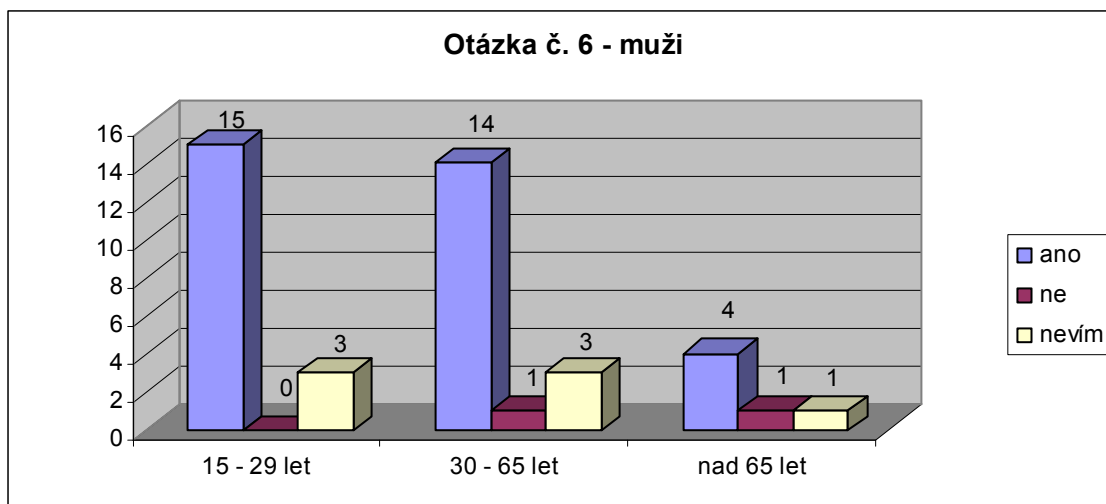
Tab.IV. Počty dotazovaných osob, kteří neznají účel občanských sdružení

Zdroj: vlastní výzkum

6. Myslíte, že by občanská sdružení a neziskové organizace mohla pomoci při řešení nějaké mimořádné události nebo krizové situace? Označte prosím správnou odpověď.

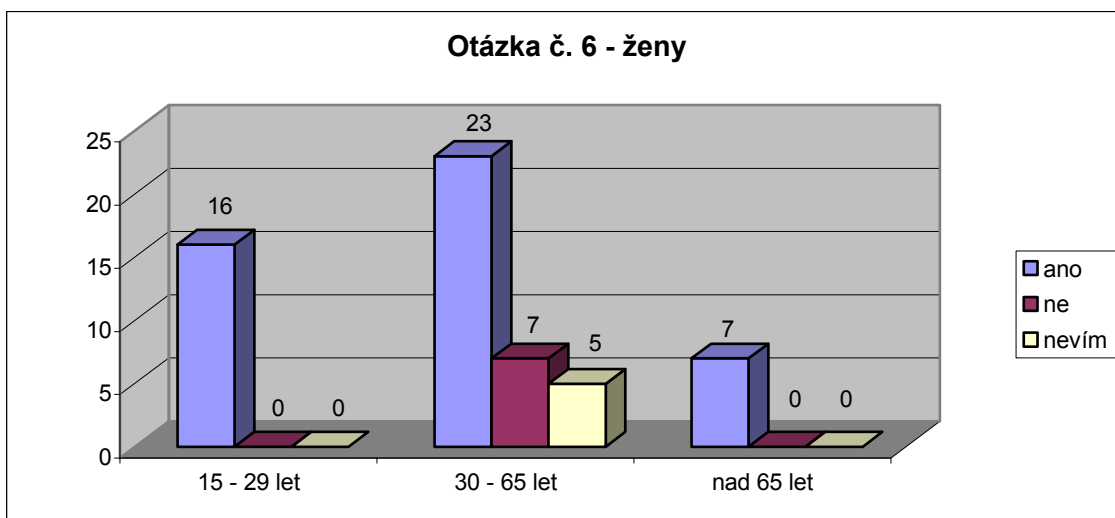
Ano Ne Nevím

Zde uvádím grafy, znázorňující názory respondentů:

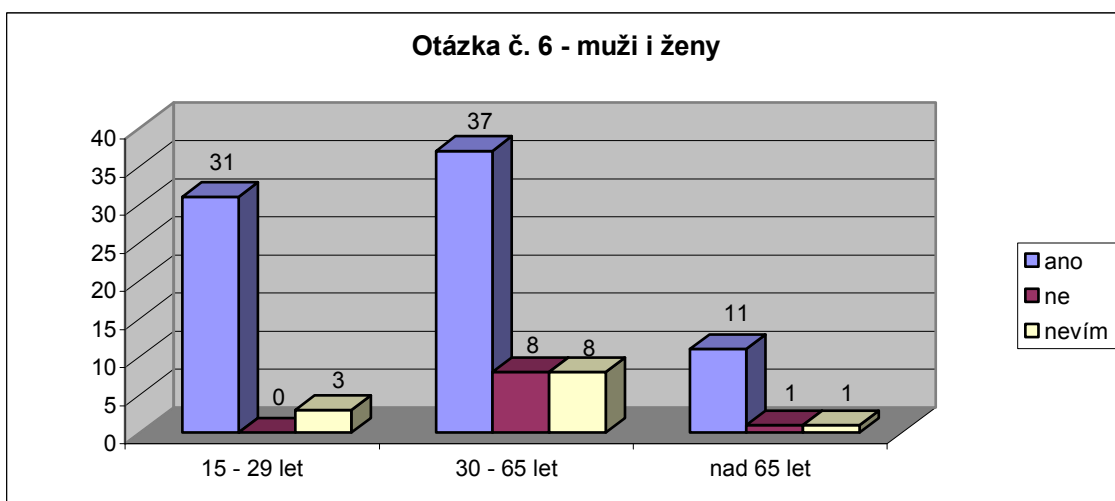
Graf I. Odpovědi dotazovaných mužů na otázku č. 6

Zdroj: vlastní výzkum

Graf II. Odpovědi dotazovaných žen na otázku č. 6

Zdroj: vlastní výzkum

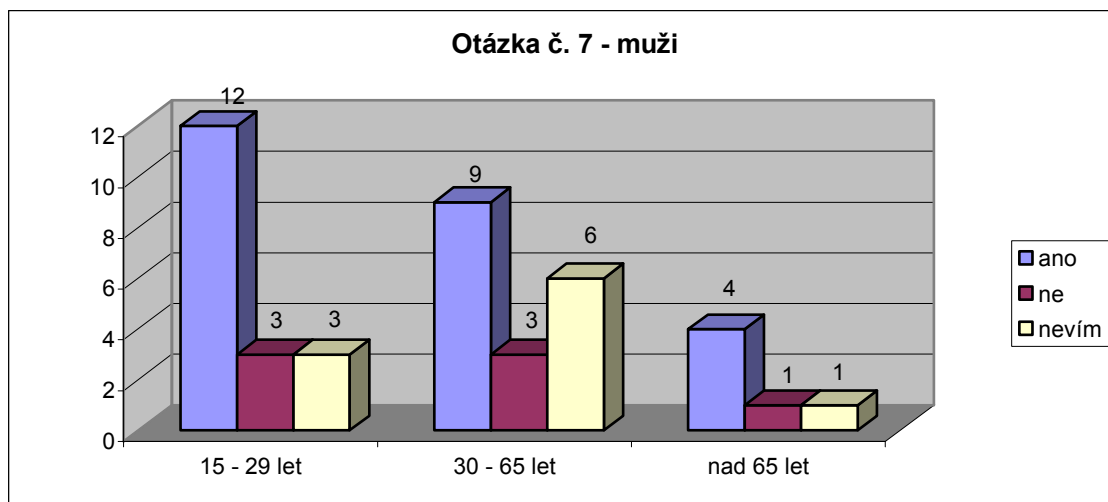
Graf III. Souhrn odpovědi dotazovaných na otázku č. 6

Zdroj: vlastní výzkum

7. Myslíte si, že v případě mimořádné události či krizové situace byste kontaktovali občanská sdružení nebo neziskové organizace?

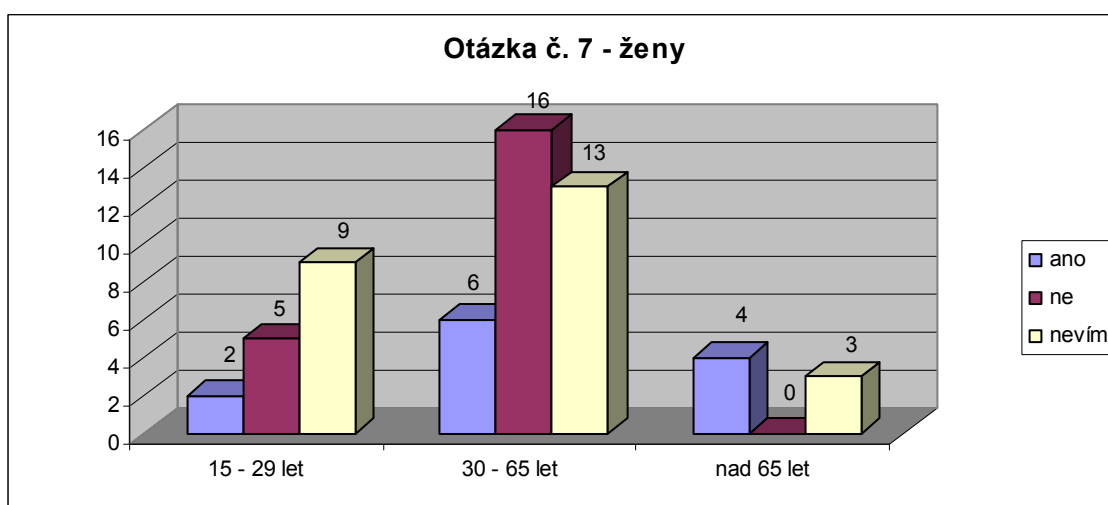
Ano   Ne   Nevím

Zde uvádím grafy, znázorňující přesvědčení respondentů:

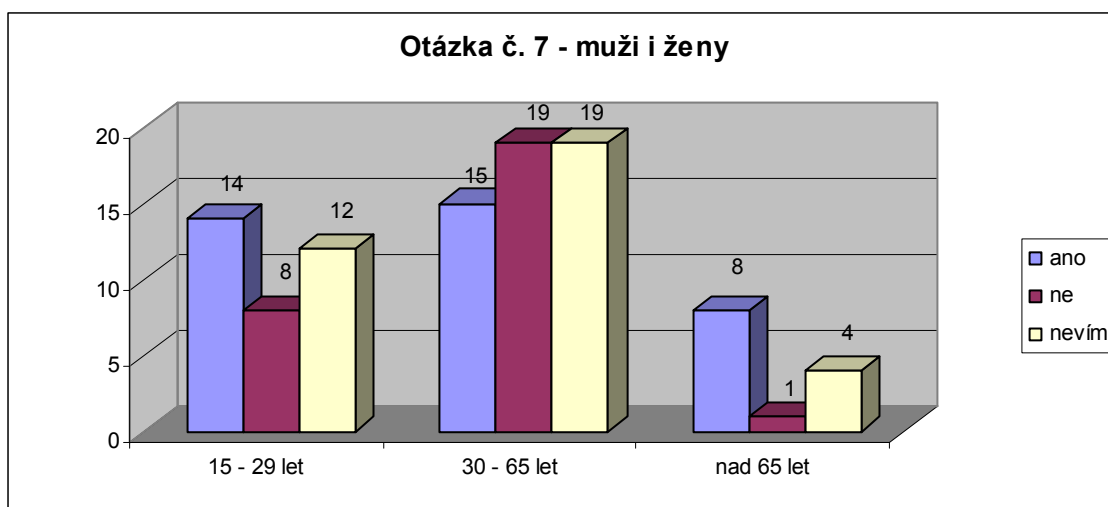
Graf IV. Odpovědi dotazovaných mužů na otázku č. 7

Zdroj: vlastní výzkum

Graf V. Odpovědi dotazovaných žen na otázku č. 7

Zdroj: vlastní výzkum

Graf VI. Souhrn odpovědí dotazovaných na otázku č. 7

Zdroj: vlastní výzkum

8. Pokud ano, z jakého důvodu?

- a) Psychická pomoc - psychologické poradenství
- b) Materiální pomoc
- c) Fyzická pomoc - likvidační práce atd.
- d) Jiná pomoc (prosím doplňte): ..... Viz tab. V.

Počet respondentů			
muži		ženy	
věková kategorie	celkem osob	věková kategorie	celkem osob
15 - 29 let	2	15 - 29 let	0
30 - 65 let	2	30 - 65 let	0
nad 65 let	0	nad 65 let	2

Tab.V. Počty a kategorie a odpovědi respondentů na otázku č. 8, kteří zvolili variantu d) – jiná pomoc

Zdroj: vlastní výzkum

Vysvětlivky k tab. V.:

Muži:

věková kategorie 15 - 29 let:

- 1 x poradenství v případě krizové situace,
- 1 x péče o člena rodiny,

věková kategorie 30 - 65 let:

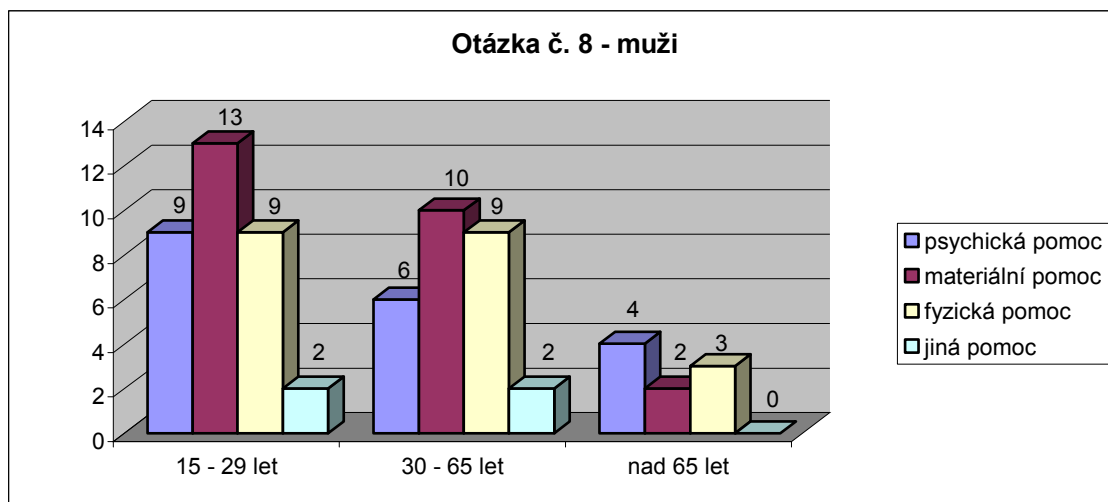
- 2 x péče o děti, zatímco dospělí pomáhají.

Ženy:

věková kategorie nad 65 let:

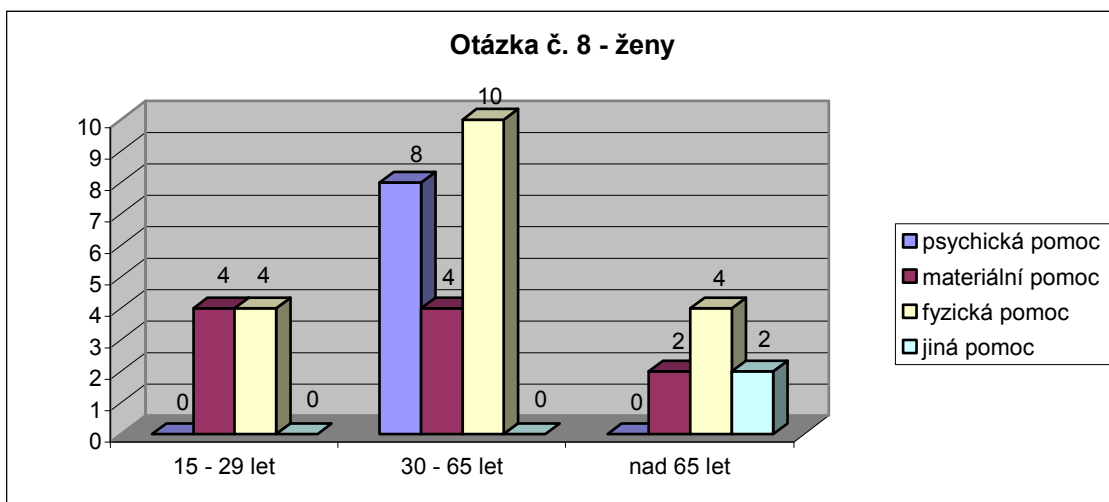
- 1 x hospic pro umírajícího člena rodiny na karcinom,
- 1 x sociální výpomoc.

Zde uvádím grafy, znázorňující přesvědčení respondentů:

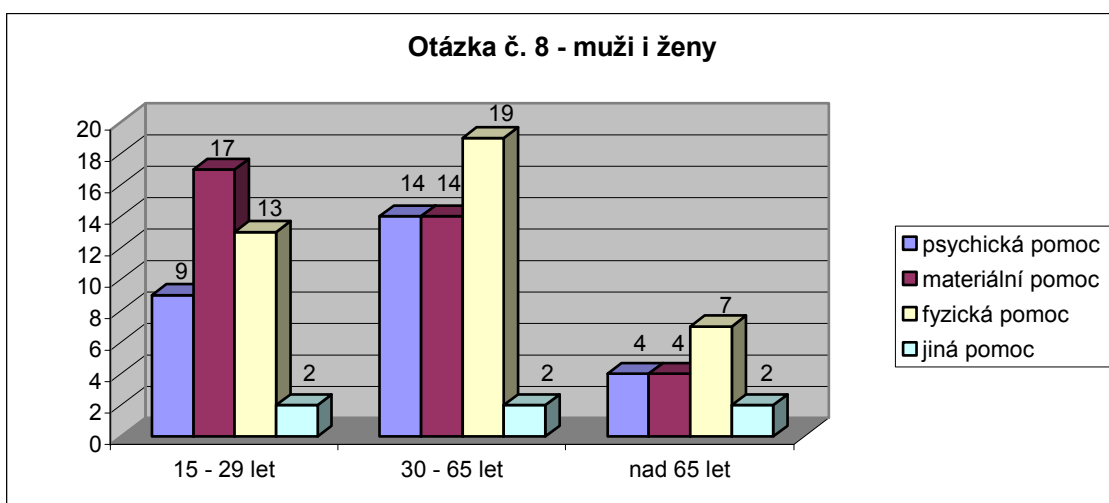
Graf VII. Odpovědi dotazovaných mužů na otázku č. 8

Zdroj: vlastní výzkum

Graf VIII. Odpovědi dotazovaných žen na otázku č. 8

Zdroj: vlastní výzkum

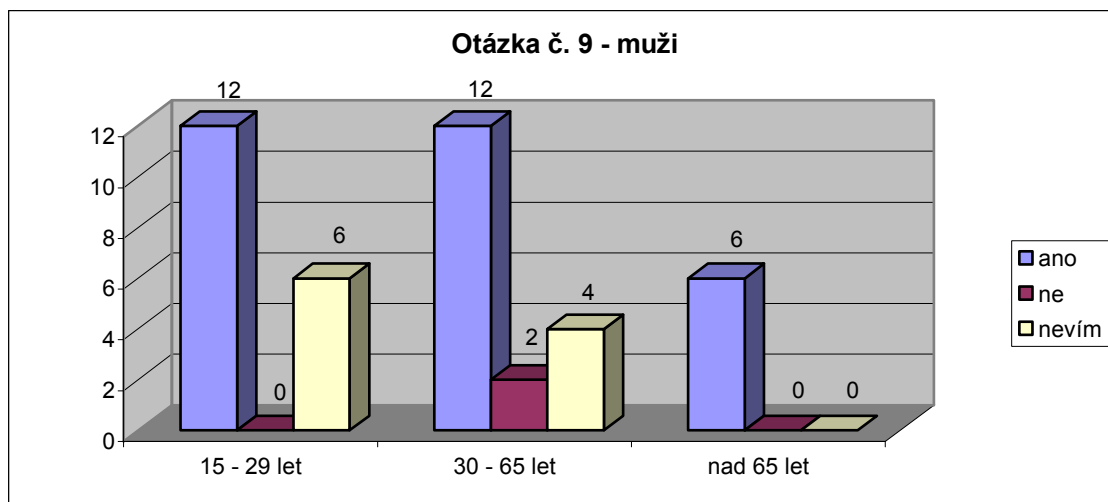
Graf IX. Souhrn odpovědi dotazovaných na otázku č. 8

Zdroj: vlastní výzkum

9. Kdyby jste byl/a požádán/a někým z občanského sdružení nebo neziskové organizace o pomoc v případě mimořádné události nebo krizové situace, pomohli byste?

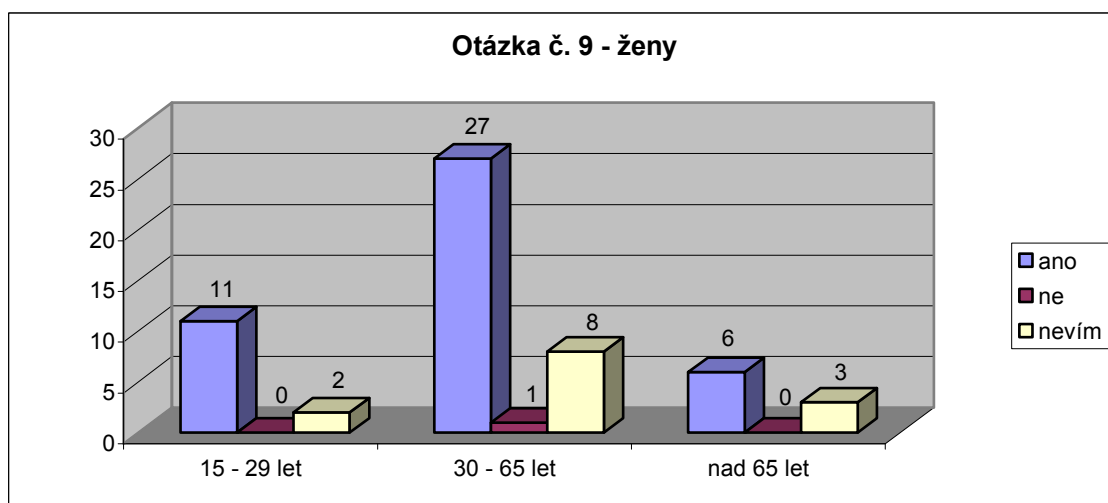
Ano Ne Nevím

Zde uvádím grafy, znázorňující přesvědčení respondentů:

Graf X. Odpovědi dotazovaných mužů na otázku č. 9

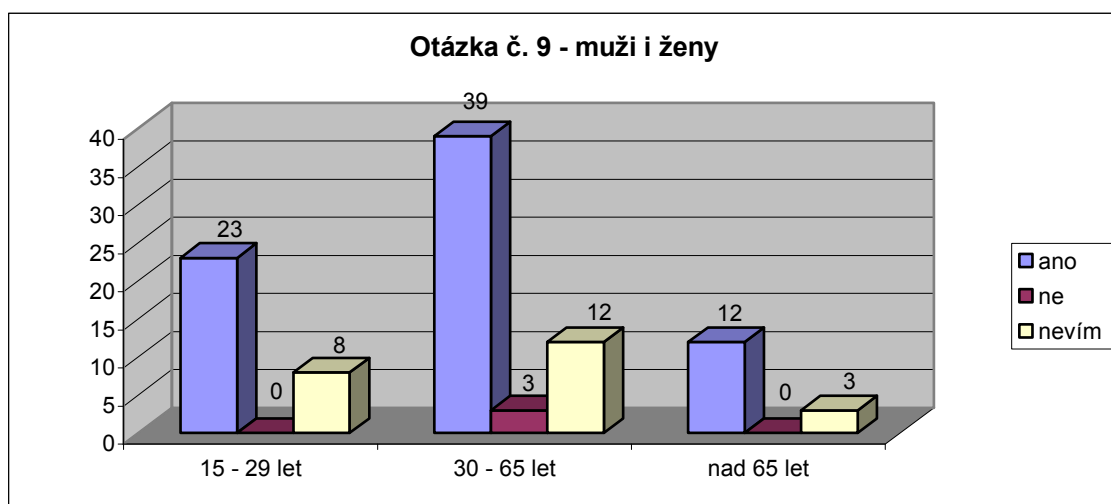
Zdroj: vlastní výzkum

Graf XI. Odpovědi dotazovaných žen na otázku č. 9

Zdroj: vlastní výzkum

Graf XII. Souhrn odpovědí dotazovaných na otázku č. 9

Zdroj: vlastní výzkum

10. Pokud jste odpověděl ano, proč?

Odpovědi respondentů - ANO			
muži		ženy	
věková kategorie	počet osob	věková kategorie	počet osob
15 - 29 let	12	15 - 29 let	11
30 - 65 let	12	30 - 65 let	27
nad 65 let	6	nad 65 let	6

Tab.VI. Přehled respondentů s kladnou odpovědí na otázku č. 9 v jednotlivých kategoriích

Zdroj: vlastní výzkum

Ženy: Z celkového počtu 58 dotazovaných - 44 ano, 13 neví.

Muži: Z celkového počtu 42 dotazovaných - 30 ano, 10 neví.

Souhrn:

Celkem 76 % dotazovaných žen odpovědělo kladně, že by po požádání někým z občanského sdružení nebo neziskové organizace o pomoc v případě mimořádné události nebo krizové situace pomohly. Dalších 22 % žen na otázku odpovědělo, že nevědí, zda by vyhověly žádosti o pomoc.

Celkem 71 % dotazovaných mužů odpovědělo, že by po požádání někým z občanského sdružení nebo neziskové organizace o pomoc v případě mimořádné události nebo krizové situace pomohli. Dalších 24 % mužů na otázku odpovědělo, že neví, zda by vyhověli žádosti o pomoc.

11. Pokud jste odpověděl ne, proč?

Odpovědi respondentů - NE			
muži		ženy	
věková kategorie	počet osob	věková kategorie	počet osob
15 - 29 let	0	15 - 29 let	0
30 - 65 let	2	30 - 65 let	1
nad 65 let	0	nad 65 let	0

Tab.VII. Přehled respondentů se zápornou odpovědí na otázku č. 9 v jednotlivých kategoriích

Zdroj: vlastní výzkum

Ženy: 1 ne.

Odpověď dotazované: Já osobně nepomohu, od toho máme právě občanská sdružení.

Muži: 2 ne.

Odpověď dotazovaných: 1 x Mám strach. 1 x Sám nemám peníze.

Souhrn:

Celkem 3 % dotazovaných odpovědělo, že by po požádání někým z občanského sdružení nebo neziskové organizace o pomoc v případě mimořádné události nebo krizové situace nepomohli.

5. Diskuse

5.1 Diskuse nad hypotézou o neznalosti a neinformovanosti občanů o občanských sdruženích

Vzhledem k tomu, že jsem při zahájení psaní mé diplomové práce neměla moc velké představy o tom, že lidé budou znát a mít určité informace o občanských sdruženích a neziskových organizacích, byla jsem zpracovanými výsledky dotazníku celkem velmi mile překvapena. Ukázalo se, že většina lidí informace a povědomost o těchto sdruženích má, dokonce by byli schopni v případě mimořádných události a krizových situací se na ně obrátit s prosbou o radu či pomoc.

Dále můj sociologický průzkum ukázal, že pouze minimum respondentů vycítilo rozdíl mezi mimořádnou událostí a krizovou situací. Téměř naprostá většina odpovídajících nerozlišilo tyto situace od sebe. Faktem je, že mimořádnou událost vnímají jako předzvěst či předchůdce krizové situace, nebo obdobně, že krizová situace (ne vždy nutně) musí následovat a následuje po mimořádné situaci.

K informovanosti o státních institucích a úřadech bych podotkla, že jsem respondenty v mé mysli trošičku podcenila, neboť opět v obrovské míře dotazovaní uváděli mnohé instituce a úřady, na které bych si já osobně v těchto kritických chvílích ani nevzpomněla. To opět svědčí o tom, jak rozmanité je lidské přemýšlení, které mě při zpracovávání dotazníků překvapilo ve vícero situacích.

Podobně tomu tak bylo u otázky na konkrétní jména občanských sdružení a neziskových organizací. Faktem je, že respondenti uváděli nejružnější druhy občanských sdružení, včetně těch opravdu nejznámějších, až po ty méně známé, které třeba nejsou známy po celé ČR, ale pouze v určitém regionu, ke kterému má vztah daný

respondent.

Na otázku k čemu tato sdružení slouží, naprostá většina odpověděla dle mého předpokladu, na pomoc lidem v těchto krizových situacích. Dokonce jsou přesvědčeni, že tato sdružení velmi napomáhají lidem v případě mimořádné události a to jak pomocí materiální a fyzickou, tak například psychologickou pomocí a poradenstvím. Někteří by ocenili jinou pomoc, např.: hlídání dětí v čase, kdy napomáhají fyzicky při likvidačních pracích, zajistili jim stravu apod.

Pokud shrnu celkový dojem, kterým na mě dotázaní zapůsobili, musím přiznat, že převládá pozitivní dojem nad tím skeptickým, který jsem předpokládala. Mám radost, že lidé opravdu vědí dostatečné informace o těchto sdruženích, ví, jak je v případě nouze využít a kdy se na ně obrátit, a v neposlední řadě také to, že by byli ochotni a rádi nápomocní těmto sdružením s jejich prací v případě mimořádné události či krizové situace.

Tudíž v závěru mé diskuse nad zpracovaným sociologickým průzkumem musím konstatovat, že se vlastně má hypotéza, která říká, že většina lidí je neznalá a neinformovaná o občanských sdruženích, vhodných k oslovení o pomoc při řešení mimořádných událostí a krizových situací nepotvrdila, a že mě dotazovaní přesvědčili o opaku. Tedy, že informovanost lidí v ČR o občanských sdruženích a neziskových organizacích je na velmi dobré úrovni.

5.2 Diskuse nad typologickými plány

V kapitole 3.3.2 - Využitelnost občanských sdružení k vybraným druhům typových plánů - jsem se snažila shrnout veškeré informace, týkající se možné pomoci občanských sdružení k jednotlivým krizovým situacím. Šlo mi o to, aby si čtenář této práce dokázal představit, jak lze všechna občanská sdružení, která jsem zde prezentovala, využít v praxi právě při těchto mimořádných událostech a krizových situacích. Jde o velmi rozličné organizace z různých úhlů pohledu (zaměření na druh mimořádné události, způsob pomoci), ale také je nutné vzít v úvahu, jak rozmanité jsou dnes mimořádné události a krizové situace, které na nás dennodenně doléhají, a když už

ne osobně, tak alespoň z tisku a médií. Proto doufám, že jsem tímto obsáhlým výčtem čtenáře práce přesvědčila, že jsou tato sdružení a organizace opravdu v našem životě potřebná a zaujímají velmi důležité místo v naší zemi.

6. Závěr

V závěru mé diplomové práce bych opět chtěla zdůraznit důležitost a přínos těchto občanských sdružení a neziskových organizací, která jsou pro život obyčejných lidí v určitých situacích naprosto nepostradatelné. Každý z nás se kdykoli a kdekoli může ocitnout v krizové situaci nebo jiné mimořádné události, ať už přímo jako oběť nebo náhodný svědek a potom je dobré, mít alespoň minimální přehled o těchto sdruženích, která nám v těchto těžkých chvílích dokáží pomoci. Nejenže každý člověk nevěří, že se ho tyto situace mohou dotknout osobně, o to více je pak v dané chvíli zaskočen a věřte mi, v těchto chvílích je každá rada drahá a tyto informace jako když najdete.

Proto jsem ráda za každého čtenáře této diplomové práce a věřím, že jsem každému pomohla utříbit si alespoň některé informace a udělat si o těchto fungujících a užitečných občanských sdruženích ucelený obrázek. A pokud se některý ze čtenářů ocitne v krizové situaci či bude svědkem mimořádné události, budu doufat, že využije právě informace, které načerpal z této práce.

Na úplný závěr chci jen nabídnout tuto práci jako jakousi pomocnou příručku při řešení mimořádných událostí a krizových situací v praxi. Dále lze využít shrnuté informace k účelu zvýšit informovanost obyvatel o této závažné problematice.

7. Seznam použité literatury

[1] Krizová legislativa České republiky: Ústavní zákon č. 110/1998 Sb., o bezpečnosti České republiky; Zákon č. 239/2000 Sb., o integrovaném záchranném systému a o změně některých zákonů, ve znění zákona č. 320/2002 Sb.; Zákon č. 240/2000 Sb., o krizovém řízení a o změně některých zákonů (krizový zákon), ve

znění zákona č. 320/2002 Sb.; Zákon č. 241/2000 Sb., o hospodářských opatřeních pro krizové stavy a o změně některých souvisejících zákonů, ve znění zákona č. 320/2002 Sb.

[2] (online) Platný <http://www.adra.cz>, 21.4.2007

[3] (online) Platný <http://www.cck-cr.cz>, 21.4.2007

[4] (online) Platný <http://www.clovekvτισni.cz>, 21.4.2007

[5] (online) Platný <http://www.dkc.cz>, 21.4.2007

[6] (online) Platný <http://www.emergency.cz>, 13.4.2007

[7] (online) Platný <http://www.encylopedie.seznam.cz>, 18.5.2007

[8] (online) Platný <http://www.encyklopedie.seznam.cz/heslo/140591-nevladni-neziskova-organizace>, 19.4.2007

[9] (online) Platný <http://www.env.cz>, 13.4.2007

[10] (online) Platný <http://www.handforhelp.cz>, 21.4.2007

[11] (online) Platný <http://www.hid.cz>, 21.4.2007

[12] (online) Platný <http://www.charita.cz>, 21.5.2007

[13] (online) Platný <http://www.krizove-rizeni.cz>, 13.4.2007

[14] (online) Platný <http://www.mcssp.cz/riaps>, 13.4.2007

[15] (online) Platný <http://www.medicina.cz>, 13.4.2007

[16] (online) Platný <http://www.mvcr.cz>, 13.4.2007

[17] (online) Platný <http://www.sshr.cz>, 21.4.2007

[18] (online) Platný <http://www.wikipedia.cz>, 18.5.2007

[19] Horák, Jan Ing. Prezentace PowerPoint – Analýza, metody a nástroje řešení mimořádných událostí. Písek. 2007

8. Klíčová slova

- 1) Krizové řízení = souhrn řídicích činností orgánů zaměřených na analýzu a vyhodnocení bezpečnostních rizik, plánování, organizování, realizaci a kontrolu činností prováděných v souvislosti s řešením krizové situace.
- 2) Krizová situace = mimořádná událost, při níž je vyhlášen krizový stav (SN, NS)

nebo SOS).

- 3) Mimořádná událost = škodlivé působení sil a jevů vyvolaných činnostmi člověka, přírodními vlivy, a také havárie, které ohrožují život, zdraví, majetek nebo životní prostředí a vyžadují provedení ZLP.
- 4) Záchrané práce = činnost k odvrácení nebo omezení bezprostředního působení rizik vzniklých mimořádnou událostí, zejména ve vztahu k ohrožení života, zdraví, majetku nebo životního prostředí, a vedoucí k přerušení jejich příčin.
- 5) Likvidační práce = činnost k odstranění následků způsobených mimořádnou událostí.
- 6) IZS = Integrovaný záchranný systém, rozumíme tím koordinovaný postup jeho složek při přípravě na mimořádné události a při provádění záchranných a likvidačních pracích. Základními složkami IZS jsou Hasičský záchranný sbor České republiky, jednotky požární ochrany zařazené do plošného pokrytí kraje jednotkami požární ochrany, zdravotnická záchranná služba a Policie České republiky.
- 7) Občanské sdružení a nezisková organizace = ostatní složky IZS